МАШИНА—ПАХТАКОРНИНГ ҚУДРАТЛИ ҚАНОТИ

Бўка райони механизаторларининг ватанпарварлик ташаббуси ҳамма ерда кенг қулоч ёйсин!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

12 йил чиқиши

№ 168 (3140).

28 август

ШАНБА

1965 йил

Баҳоси 2 тийин.

ПЕШҚАДАМЛИКНИ ҚЎЛДАН БЕРМАЙМИЗ

Ҳар қандай касбдаги одам ҳам ишнинг кўзини билиб иш юритса, ғайрат-шижоатини аямай меҳнат қилса шонли зафарларга эришаверади. Биз бунга бир неча йиллик тажрибамизда ишонч ҳосил қилдик. Деҳқонларимиз «оқ олтин»дан баракали хирмон кўтариш иштиёқида ҳар йили куч-ғайратларини, билим ва тажрибаларини сира аямай меҳнат қиладилар. Ҳосил етиштириш учун бошланган кураш йиғим-терим палласига келиб авжига минади. Бу паллада каттаю-кичик ҳамма бир ёқадан бош чиқариб, ғайрат камарини маҳкам боғлаб, чинакамига меҳнат қилади. Натижада, ҳамиша, эл-юрт олдида берган сўзимизнинг устидан чиқиб келяпмиз, кўпчиликнинг ўртасида пешқадамлик қиляпмиз.

Етти йилликнинг олтинчи йили бизнинг колхозимизда катта зафарлар билан якунланди. Пахтадан баракали хирмон кўтардик. Ҳаммадан қувончлиси шу бўлдики, пахтакорларимиз райондагина эмас, областда биринчи бўлиб йиллик планни бажарганликлари тўғрисида ғалаба рапорти бердилар.

Бу йил улар, пешқадамликни қўлдан бермаслик учун, илк баҳордан буён жон куйдириб меҳнат қиляптилар. Шу пайтга қадар қилган ишларимизнинг самараси чакки бўлмади: пахта пайкалларимизда кутилганидан ҳам мўл ҳосил етишди. Мана, энди пахтачиликда энг муҳим ва масъулиятли давр — йиғим-терим кампанияси бошланяпти. Биз пахта теримини областда энг биринчилар қаторида бошлаб юбордик, йиллик планни ҳам энг биринчилар қаторида бажаришга бел боғлаганмиз. Ана шу қутлуғ мақсад йўлида деҳқонларимиз масъулиятли мавсумнинг дастлабки кунлариданоқ ғайрат камарини маҳкам боғлаб ишламоқдалар.

Шу кунга қадар терган пахтамиз 30 тоннадан ошиб кетди. Биз йиғим-теримни уюшқоқлик билан ўтказиш юзасидан белгилаган тадбирларимизда қайси ойда, қайси ҳафтада қанча пахта терилиши кераклигини аниқ ҳисоблаб қўйганмиз. Шунга кўра, сентябрь киргунга қадар кам деганда 50 тонна пахта термоқчимиз. Сентябрь ойи ичида суръат кун сайин жадаллаштира борилади. Узоғи билан 10 октябрда планни бажарамиз. Она-Ватанга камида 1000 тонна «оқ олтин» ҳадя этамиз.

Шу кунларда далаларимизга чиққан киши қайноқ меҳнатнинг гувоҳи бўлади. Белига этак боғлаган ҳар бир теримчи ўзининг ён-атрофида ишлаётган ҳамкасабаларидан иложи борича кўпроқ пахта теришга, ўзаро социалистик мусобақада ғолиб чиқишга ошиқмоқда. Ҳамма бир ёқадан бош чиқариб ишлаётганлиги учун ҳам ҳозирнинг ўзидаёқ кунига 1—1,5 процент миқдорида пахта теріляпти! Яна икки-уч кундан кейин бу кўрсаткич 3—3,5 процентга кўтарилади. «Зангори кема»лар ишга тушганидан кейин эса, тайёрлов пунктига ҳар куни 5—6 процент миқдорида пахта жўнатиб турамиз. Шундай қилиб, етиштирган ҳосилимизни қисқа фурсат ичида териб олишга, планни муддатидан анча илгари бажаришга ва пешқадамликни сақлаб қолишга эришамиз.

Районимиз механизаторларининг машина теримини ўтказиш юзасидан белгилаган тадбирларини Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети маъқуллади. Бу бизни ғоят руҳлантириб юборди. Бундан буён ана шу катта ишончни шараф билан оқлаш мақсадида кун сайин кучга-куч, ғайратга-ғайрат қўшиб сидқидилдан меҳнат қиламиз.

М. ЛИТВИНОВ,

Бўка районидаги Ленин номли колхоз раиси.

ХИРМОН ҚУВОНЧИ

Колхозимизда йиғим-терим бошланиб кетди. Биз деҳқонлар сиёсий аҳамиятга эга бўлган бу ишга зўр тайёргарлик кўрдик. Биргина бизнинг бригадада эмас, колхознинг бошқа бригадаларида ҳам деҳқонлар теримга тўла шайланган ҳолда киришишди.

Бундан икки кун олдин бригадамиз аъзолари теримни бошлаб юборишди. Ўша куни бизда терим бамисоли тантанали тўйга айланди. Колхозчилар тонгданоқ далага чиқиб, лўппи-лўппи очилган «оқ олтин»ни зўр марoқ билан терабошлашди. Дастлабки кундан бошлаб иш мусобақа асосида ташкил этилабошланди. Биринчи куннинг ўзидаёқ чевар теримчилар кўпайди. Ўтган йили Насиба Нишонова мавсумда 8 минг килограмм пахта териб пешқадамлик қилган эди. Бу йил ҳам у ёмон ишламаяпти. Насиба 10 тонна пахта териб бериш мажбуриятини олган. У биринчи куни 100 килограмм «оқ олтин»ни хирмонга тўкди. У билан ёнма-ён ишлаган Убайдулла Мирсоатовнинг иши ҳам унумли бўлди: кечга қадар 80 килограмм пахта терди. Иккинчи куни эса унинг терган пахтаси 90 килограммдан ортиқ бўлди. Чевар теримчи Зуҳрахон Мараимованинг қўли-қўлига тегмаяпти. У ҳам илғорлардан қолишмасдан ишлаб, бошқаларга ўрнак бўлмоқда.

Дастлабки кундан бошлаб бизда иш уюшқоқлик билан олиб борилмоқда. Теримчиларнинг кўпчилиги кундалик нормаларини ошириб бажаришяпти. Шу сабабли ҳам бригадамиз бўйича кунига 650—700 килограммдан ошириб пахта теряпмиз. Биз теримчилар ўртасида кенг тушунтириш ишларини олиб бораётганлигимиз сабабли пахтамиз биринчи сортларга қабул қилинмоқда.

Бригадамизда 75 гектар пахта майдони бор. Ўтган йили пландаги 30 ўрнига 37 центнердан хирмон кўтариб, социалистик мажбуриятимизни ортиғи билан бажарган эдик.

Деҳқонларимиз йил бўйи тер тўкиб меҳнат қилдилар. Илғор агротехника фани ютуқларидан тўла фойдаландилар. Натижада, белгиланганидан анча кўп ҳосил етиштирдик. Биз ҳар гектар ердан камида 40 центнердан «оқ олтин» топшириш учун қизғин кураш олиб боряпмиз. Етиштирилган ҳосилнинг бир граммини ҳам нес-нобуд қилмай уни тезда йиғиштириб оламиз ва ўз зиммамизга юклатилган вазифани шараф билан бажарганлигимиз ҳақида ғалаба рапорти берамиз. Бўкалик механизаторларнинг ватанпарварлик ташаббуси бизни янада ғайрат билан ишлашга чорламоқда.

М. НОРТОЕВ,

Орджоникидзе районидаги Ленин номли колхоз 1-бригадасининг бошлиғи.

КУНИГА 100 КИЛОГРАММДАН

ПИСКЕНТ, (Телефон орқали олинди). Калинин номли колхозда йиғим-терим бошланганига борйўғи уч кун бўлди. Шунга қарамай, теримчилар борган сари суръатга-суръат қўшмоқдалар. Пахтакорлар тайёрлов пунктларига уч кун ичида 30 тоннадан зиёдроқ «оқ олтин» топшириб қўйишди. Ҳар куни 13—14 тоннадан пахта терилиб, тайёрлов пунктларига жўнатилмоқда. Шуниси қувончлики, теримда қатнашаётган 187 кишининг кўпчилиги кунлик нормасини ошириб бажаряпти. Чевар теримчилар 100 кило ва ундан ҳам ошириб пахта термоқдалар.

Йиғим-теримда ўртоқ Абдуқаҳҳор Раҳмонов бошлиқ бригада аъзолари олдинда боряпти. 23 теримчи кунига бир тоннадан ошириб пахта теради. Улар йиғим-теримни ўтган йилга нисбатан анча олдин тамомлаш учун курашмоқдалар.

Деҳқон Икромов бошлиқ бригада теримчилари ўртасида ҳам социалистик мусобақа кундан-кунга кенг қулоч ёймоқда. Ўртоқ Эшбой Алиқулов бошлиқ бригадада теримчилар сони анча кўпайди. Бу ерда ёшу-қари йиғим-теримга фаол қатнашмоқда.

Колхозчилар қўлда пахта теришни кучайтириш билан бир қаторда машина теримига ҳам пухта тайёргарлик кўришяпти. Улар «зангори кема»ларга ажратилган майдонлардаги ғўзаларнинг баргини туширишга киришдилар.

БИРЛАШГАН АРАБ РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ПРЕЗИДЕНТИ ЖАМОЛ АБДИЛ НОСИР МОСКВАГА КЕЛДИ

Бирлашган Араб Республикасининг Президенти, Араб социалистик иттифоқининг раиси, Араб Шарқи ва Африканинг таниқли сиёсий арбоби Жамол Абдил Носир СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига мувофиқ, расмий визит билан 27 августда Москвага келди.

Икки дўст мамлакат давлат байроқлари билан безатилган 2-Внуково аэропортида ҳурматли меҳмонни Л. И. Брежнев, А. Н. Косигин, А. И. Микоян, А. Н. Шелепин, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. А. Мюрисеп, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари И. Т. Новиков, совет давлатининг бошқа арбоблари, шунингдек пойтахт меҳнаткашларининг вакиллари кутиб олдилар.

Жамол Абдил Носирни СССРдаги дипломатия ваколатхоналарининг бошлиқлари, совет ва чет эл мухбирлари ҳам кутиб олдилар.

Фахрий қоровул саф тортиб турди ва Бирлашган Араб Республикаси билан Совет Иттифоқининг давлат гимнлари ижро этилди. Миллатлар салюти тўп залпларининг садолари янгради. (ТАСС).

Л. И. БРЕЖНЕВ М. РЕЙМАН БИЛАН УЧРАШДИ

КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси ўртоқ Л. И. Брежнев СССРда дам олаётган Германия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Макс Рейман билан 27 августда учрашди.

Қардошларча якдиллик вазиятида ўтган суҳбат вақтида ҳар икки партияни қизиқтирувчи масалалар, халқаро аҳволнинг ва халқаро коммунистик ҳаракатнинг баъзи бир проблемалари муҳокама қилинди.

Суҳбатда КПСС Марказий Комитети халқаро бўлими мудирининг биринчи ўринбосари ўртоқ В. Г. Корионов иштирок этди.

БЎКАЛИКЛАР САФИГА!

Қўйин-қўнжи тўла, серфайз-сербарака куз, ҳосил, улкан хирмон кузи, деҳқоннинг олтин кузи келмоқда. Поёнсиз пахтазорлар оралар эканcиз, шода-шода кўсаклар, деҳқон меҳри ва муҳаббатига эмган олтин дурдоналар кишини ўзига мафтун этади, қалбларга шавқ ва завқ бағишлайди.

Баҳор ва ёзнинг қийинчиликларини, табиат инжиқликларини мардонавор енгган азамат пахтакор поёнсиз «оқ олтин» денгизидан дастлабки тонналарни она-Ватанимизга ҳадя этмоқда. Республикамизда, шу жумладан областимиз колхозлари ва совхозларида пахта йиғим-терими бошланиб кетди. Минглaрча чевар қўллар лўппи бўлиб очилган олтин-гавҳарларни терабошладилар.

Ҳал қилувчи кураш бошланмоқда. 315 минг тонна Тошкент пахтаси учун бел боғланди. Деҳқон енг шимарди. Механизатор «зангори суворий»ларни катта совринга шайлаб қўйди. Колхоз қишлоғида, совхоз посёлкасида каттаю-кичик—ҳамманинг димоғи чоғ, чеҳраларида қувонч ва севинч. Бунинг боиси шундаки, эл-юртимизнинг бойлиги, қудрати, ўзбек халқининг фахри, шон-шарафи бўлган «оқ олтин»имиз пишиб етилди. Шунинг учун ҳар бир хўжаликда, ҳар бир хонадон ва оилада ана шу қимматли дурдонани тез ва соз териб олиш учун катта кураш кетаяпти.

Пахтачиликда энг масъулиятли давр ҳисобланган йиғим-терим ҳар бир деҳқондан, хўжалик раҳбари, партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотидан бу кампанияга пухта ҳозирлик кўришни, ҳамма нарсани ўз вақти-соатида шай қилиб қўйишни талаб этади. Қаерда терим арафасидаги ишлар яхши уюштирилган бўлса, ана шу хўжаликда йиғим-теримни намунали ўтказиш ва ҳосилнинг бирон килограммини ҳам нобуд қилмай қисқа муддатда териб олиш мумкин бўлади.

Бўка районининг механизаторлари ва барча пахтакорлари яхши ташаббус бошладилар. Улар бу йил ҳосилнинг қарийб 60 процентини машиналарда теришга ва йиллик планни 30—35 иш кунида бажаришга қарор қилдилар. Бўкалик азамат пахтакорларнинг тадбирларида бундай дейилади: «Районнинг қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари етти йилликнинг якунловчи йилида етиштириладиган пахтанинг миқдорини контроль рақамларда белгиланганига нисбатан 9800 тонна кўпайтиришга ва 1965 йили Ватанга 68 минг 200 тонна пахта беришга қарор қилдилар. Бу масъулиятли мажбуриятни колхозчилар, совхозларнинг ишчилари, қишлоқ хўжалик мутахассислари ва районнинг барча меҳнаткашлари ўзларининг фидокорона меҳнатлари билан мустаҳкамладилар. Об-ҳаво шароити мураккаб келганлиги, сув камчил бўлганлиги, қишлоқ хўжалик зараркунандалари анча кўп тарқалганлигига қарамай пахтакорлар мўл ҳосил етиштирдилар.

Мамлакатга номигагина пахта эмас, балки яхши сифатли пахта зарур. Шу сабабли йиғим-теримни ўз вақтида ўтказиш, ҳосилнинг юқори сифатли бўлишини таъминлаш керак».

Бўка район пахтакорлари кузда об-ҳавонинг ноқулай келишини ҳисобга олиб, йиғим-теримни қисқа муддатда ўтказиш, пахта теримини максимал даражада механизациялашга қарор қилдилар. Шу мақсадда йиғим-терим вақтида далаларда мингдан ортиқ «зангори кема» ишлайди. Пахта териш машиналарининг икки сменада ишлашини таъминлаш учун 1300 механик-ҳайдовчи тайёрланди. Пахтаси машинада териладиган пайкалларда дефолиация бошлаб юборилди.

Бўка район колхоз ва совхозларининг пахтани машинада теришни ташкил этиш юзасидан белгилаган тадбирлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети томонидан маъқулланди. Марказий Комитет область ва район партия комитетлари, область ва район ижроия комитетларига бўкаликларнинг тадбирлари ва мажбуриятларини колхозлар ва совхозларда, район қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармалари ва «Узсельхозтехника» район бирлашмаларида кенг муҳокама қилишни ташкил этиш ҳамда пахта териш техникасидан юксак унум билан фойдаланиш пахта теримини механизациялашни ҳартомонлама кучайтириш учун механизаторлар ўртасида социалистик мусобақани кенг йўлга қўйиш вазифасини топширди.

Бўка район пахтакорларининг бу олижаноб ташаббуси областимизнинг барча меҳнаткашлари, айниқса механизаторларимиз томонидан қизғин маъқуллаб кутиб олинди. Шу кунларда барча хўжаликларда бўкаликлар белгилаган тадбирлар асосида пахта йиғим-теримини қисқа муддатларда ўтказиш юзасидан амалий чоралар кўрилмоқда.

Пахта йиғим-теримини муваффақиятли ўтказиш, ҳосилнинг асосий қисмини ёғин-сочинга қолдирмай йиғиб-териб олиш учун шу кунларда ҳамма нарса тахт қилиб қўйилган бўлиши керак. Кунига 3—4—5—6 ҳатто бундан ҳам кўп процент миқдорида пахта топширадиган кунлар келади. Шундай пайтда пахта ортилган карвонларнинг навбат кутиб қолмаслиги учун қабул пунктлари ва пахта заводларини ҳозирдан тайёрлаш, тош-тарозиларни тахт қилиб қўйиш, лаборатория ходимларини тез ва пухта ишлашга ўргатиш, хирмон жойлари, йўл-кўприкларни яхшилаб ремонт қилиш ғоят муҳим вазифа ҳисобланади. Колхоз ва совхозларда терим арафасидаги ишлар деярлик тугалланай деб қолди. Лекин ҳали шундай хўжаликлар борки, пахта пишиб етилаётганига қарамай терим машиналари ремонтини тугалламаганлар, дефолиацияга киришмаганлар. Хирмон жойлари, сушилкалар ремонти тугалланмаган, етарли миқдорда этак ҳозирланмаган.

Республикамиз илғор хўжаликларининг бир группа тажрибакор пахтакорлари очиқ хат билан мурожаат қилдилар. Улар Ватан олдидаги муқаддас бурчимизни яъни мамлакатга 3 миллион 650 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш юзасидан олган социалистик мажбуриятимизни шараф билан бажаришга чақирдилар. «Биз ғайрат отига миндик, — дейилади хатда, — ғайрат отига минганлар эса, тоғларни талқон, чўлларни бўстон қилишга қодир бўлади. Илҳом билан меҳнат қилайлик. Агар сен ҳақиқий жонкуяр пахтакор бўлсанг — ҳосилнинг асосий қисмини сентябрь-октябрда топшириб қўй; ҳамма пахтангни отбор сортлар билан топшир; техника сенинг қанотинг, пўлат қўлинг эканлигини билиб қўй; ҳар куни нормангни ошириб бажаришга ҳаракат қил; ҳаво айнийдиган кезларгача бир чигит пахтани ҳам чаноғида қолдирма!»

Азамат деҳқонларимиз, баҳодир механизаторларимиз хирмонингиз улкан ва баракали бўлсин. Бўкалик марду-майдонларнинг ватанпарварлик ташаббуси кенг қулоч ёйсин. Она-Ватанимизнинг «оқ олтин» бойлиги ошаверсин!

Ўрта Чирчиқдаги «Ленин йўли» колхозининг ҳамма звеноларида пахта терими бошланиб кетди. Ўртоқ А. Усмонов бошлиқ звено аъзолари бу ишга биринчи бўлиб киришдилар. Юқоридаги суратда звенонинг чевар теримчиларидан (чапдан) Гулбода Пошшоалиева, Хожар Рўзибоева ва Адолат Рўзибоева ўртоқларни кўриб турибсиз. Улар теримнинг дастлабки кунлариданоқ бошқаларга ўрнак кўрсатишмоқда.

Оққўрғонлик илғор пахтакорлар ҳам йиғим-терим кампаниясини қизғин тайёргарлик билан бошлаб юборишди. 1- «Оққўрғон» совхозининг ўртоқ Шавкат Атаманов бошлиқ 2- бўлими деҳқонлари йиғим-теримнинг дастлабки кунлариданоқ пешқадамлик қилмоқдалар. Пастдаги суратда: илғор теримчи Л. Хуснулина (чапда) ва юқори ҳосилли бригада бошлиғи С. Хошмуродов ўртоқлар терилган пахтанинг сифатини текширмоқдалар.

А. Палехов ва А. Мальцев фотолари.

МАШИНАДА 50 МИНГ ТОННА

ОҚҚЎРҒОН, (ЎзТАГ). «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози — республикада энг йирик механизациялашган совхоз коллективи йиғим-терим мавсумини жанговар тайёргарлик билан кутиб олмоқда. Бу ерда барча техника мавсумга тахт қилиб қўйилди. 1-«Оққўрғон» совхози, Ленин номли, Войтинцев номли колхозлар ва бошқа хўжаликлар машиналарни теримга шай қилиб қўйди. Оққўрғон районининг механизаторлари бу йил «зангори кемалар» бункерларидан 50 минг тонна пахта тўкиш мажбуриятини олдилар. Бу — ўтган йилдагидан ўн минг тонна кўпдир.

Пахта экилган 28,8 минг гектар майдоннинг 24 минг гектари машина теримига ажратилган. Юзлаб машиналар ҳосилни йиғиштириб олади. Уларни ремонт қилиш тугалланай деб қолди.

Оққўрғонликлар янги техника билан қуролланмоқдалар. Подборщик ва пахта ортадиган машиналарнинг дастлабки қисми олинди. Икки мингдан кўпроқ автоприцеп ва транспортер ишга тахт қилиб қўйилди. Механик-ҳайдовчилар барча агрегатларни теримга шай қилиб қўйдилар. Механизациялашган звеноларнинг олти юз раҳбари биринчи бўлиб пахта теришни бошлаб берадилар. Терим сифати устидан контролни кучайтириш мақсадида механик-ҳайдовчиларга алоҳида участкалар бириктиб қўйилган.

Район меҳнаткашлари етти йилликнинг охирги йилида Ватанга 70 минг тонна — пландаги топшириқдан ўн минг тонна кўп пахта топширмоқчилар.

„Октябрь“ колхози сабзавоткорларининг зафари

Калинин районидаги «Октябрь» колхозининг меҳнаткашлари партиямиз Марказий Комитетининг март Пленуми қарорларини амалга ошириш учун кураша бориб, давлатга сабзавот маҳсулотлари сотиш йиллик планини муддатидан анча илгари — областда биринчи бўлиб бажаришга муваффақ бўлдилар. Давлат бу колхоздан 2320 тонна помидор, бодринг карам, сабзи, пиёз ва бошқа сабзавот маҳсулотлари сотиб олди. Колхозчилар ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, Улуғ Октябрь байрамига қадар планга қўшимча равишда яна 500 тонна сабзавот сотишга қарор қилдилар.

Бу колхоз аъзоларига полиз экинлари маҳсулотлари сотиш юзасидан топшириқ берилмаган бўлса ҳам, улар давлатга 290 тонна қовун-тарвуз сотдилар. Сабзавоткорлар яна 300 тонна қовун-тарвуз сотишга бел боғладилар. Бундан ташқари колхоз эртаги картошка ҳисобига 1002 тонна ҳосил сотди.

Колхоз сабзавоткорлари эл дастурхонига ёз ноз-неъматлари етказиб беришни қизғин давом эттирмоқдалар.

СИЁСИЙ ТАШКИЛОТЧИ — ДЎСТ ВА МАСЛАҲАТЧИ

ҚАЛБ МЕҲРИ БИЛАН

МАРҲАМАТ опа ҳар гал Бегматни кўрганида ўзидан ёш бўлишига қарамай унга салом беради, сўнг бир вақтлардаги воқеа эсига тушади.

...Бир куни Бегмат ишдан сўнг Марҳамат опанинг хонадонига кириб чиқишга аҳд қилди. Кечки пайт эди. Уйда опа билан унинг турмуш ўртоғи Риза ака кўринди. Ҳовлида эса, ёш болалар ўйнаб юришар, бир-бирларини қувишиб «қий-чув» қилишарди.

— Тинч ўтирасанларми йўқми, — Марҳамат опа ошхонадан югуриб чиқиб болаларни койиб кетди. Сўнг у Риза акага юзланди.

— Ҳай, бувасн, невараларингизни койисангиз бўлмайдими!

Ҳовлида экинларга сув қуяётган Риза ака бепарволик билан:

— Нима қилгин дейсан ахир, тапираверйб чарчадимку буларингга, — деди.

Шовқин босилгач, Бегмат ичкарига кириб борди.

Эр-хотин уни хушнуд кутиб олишди.

— Келинг, Бегматжон, — деди Риза ака, — қайси шамол учирди.

— Сизларнинг шамолингиз, деди Бегмат, — ўзим шундай бир кириб суҳбатлашиб ўтай деб қолдим.

— Жуда яхши қилибсиз-да!

Шу орада Риза аканинг ўғил-у келинлари ҳам келишди. Дастурхон атрофида ҳамма жамул-жам бўлди. Чой устида суҳбат бошланди. Бегмат хонадон аҳлига ҳозирги халқаро воқеалар тўғрисида гапириб берди. Сўнгра колхоз иши, далада меҳнат қилаётган азаматлар ҳақида сўзлади. Йиғим-теримга қизғин тайёргарлик кетаётган ҳозирги дамларда билагида кучи, белида қуввати бор ҳар бир кишининг ўрни далада бўлиши кераклигини айтди. Гап орасида, Марҳамат опа ҳам бир вақтлари колхознинг пешқадамларидан бўлганлигини, кеча колхоз архивини кўздан кечираётиб унинг расмини ҳам кўрганлигини қистириб қўйди. Марҳамат опа бу гапларни фахр билан тингларкан, ўғлига эшитаяпсанми, дегандек қараб қўярди.

— Нимасини айтасиз, Бегматжон, — деди у, — ҳозир ҳам ғайратим тинчлик бермайди, далага чиқсам дейман-у, лекин...

— Ўғил-қизларимнинг топгани ҳам етиб ортади, иннайкейин, мана, бу қоракўзларга ким қарайди демоқчисиз-да, — Бегмат босиғи билан гапирди.

— Ҳа, энди ўзингиздан қолар гап йўқ, — деди Марҳамат опа.

— Тўғри, — деди Бегмат, — лекин далага чиқсангиз ёзиласиз, кўпчиликни кўриб ҳоврингиз босилади, болаларни койиб жиғи-бийрон бўлмайсиз.

Марҳамат опа Бегматнинг нега бунчалик жон куйдириб гапираётганлигини тушунди. Ташқарида туриб ҳалиги койишларимни эшитиб турган экан-да, дилидан ўтказди у.

— Ундоқ бўлса, — болаларни боғчага берақолайлик, — деди ўғли Рўзимат.

— Боғча-боғча дейсизлар, — гапга келин аралашди, — жойлаштириш осонми. Қўшнимиз кўп овора бўласизлар, деб айтди. Иннайкейин, у ерда бировнинг боласига ўз уйидагидек қарашармиди.

— Бекор айтибди қўшнингиз, — деди Бегмат, — жой бемалол, янги боғча очилди. Болалар тарбиясига ҳам яхши қарашади.

— Бўлмасам, болаларни жойлаштиришга ўзингиз ёрдам берасиз, — деди Рўзимат.

— Жоним билан, — деди Бегмат.

Улар алламаҳалгача яна нималарнидир суҳбатлашиб ўтиришди...

Ана шу суҳбатдан чамаси ўн кун ўтгач Марҳамат опа Бегматнинг олдига келди.

— Болалар боғчага кетишгач — деди у, — мен уйда зерикиб қоладиган бўлдим. Қиладиган иш ҳам кам. Барака топишсин келинларим, ҳамма ишни ўзлари қилиб қўйишади.

— Ундай бўлса, — деди Бегмат, — бизнинг бригадамизга келинг, сизга лойиқ иш топилади.

Тўрт кун ўтгач, Риза ака ҳам кампир уйда ўтирмаса зерикиб қоламан деб, боғ бригадасига отланиб қолди...

ЁШГИНА Қўчқорнинг бошига оғир кулфат тушди. Фермада ишлайдиган отаси вафот этди. Она саккиз бола билан қолди. Уларнинг ҳаммаси ҳали ёш, Қўчқор энг каттаси эди. Қўчқор ўйчан, камгап бўлиб қолди, ҳатто мактабга ҳам қатнамай қўйди. У нима қилсам оиламга ёрдамим тегаркин деган фикр-ўй билан банд бўлиб қолганди. Мактабдаги дўстлари, ўқитувчиларининг далда бериши, ялиниб ёлворишлари ҳам фойда бермади. Онасининг «Колхозимиз, қўни-қўшни, қавми-қариндошимиз омон бўлса, бир кунимиз ўтаверади болам, ахир ҳозир оч қоладиган замон эмас-ку. Сен ўқишингни давом эттиравергин» деб айтган гаплари ҳам кор қилмади.

— Хафа бўлманг, — деб онанинг кўнглини кўтарди, шунда сиёсий ташкилотчи Ғуломназир Раҳимов, — ҳаммаси тўғри бўлиб кетади.

У ўша кезларда Қўчқорлар хонадонига тез-тез келиб турди. Нима кам-кўст бўлса билиб олиб, колхоз правлениеси билан гаплашиб, ёрдам берди. Энг муҳими, Қўчқорнинг юрагига қўл солиб, унинг кўнглини кўтарди, оталарча меҳрибонлик билан насиҳатлар қилди. Қарасаки, Қўчқорнинг астойдил онлага ёрдам бергиси бор. У далага чиқиб трактор ҳайдашни, ер ҳайдаб, чигит экиб ғўзани культивация қилишни, Жавод Кўчиев, Валентин Тюлко, Маннон Жалоловларга ўхшаб машинада пахта теришни ҳавас қиларкан, лекин бу мақсадга эришиш осон эмас, менга ким ёрдам беради, деб орзусини ошкор қилишга уялиб юраркан.

— Ниятингга етасан ука, — деб унинг руҳини кўтарди Ғуломназир ака, — механизаторлик — шарафли касб. Лекин бу касбни пухта эгаллаш учун ҳам ўқиш керак. Сен бўлсанг..

— Майли, ўқиганим бўлсин, — деди Қўчқор. Унинг юзларида хурсандлик аломатлари пайдо бўлди, — ўқишга киргазиб қўйишга ёрдам беринг.

Ғуломназир ака колхоз раҳбарлари билан гаплашди, сўнг ўзи Қўчқорни бирга олиб бориб Вревскийдаги механизация мактабига жойлаштирди.

Раҳимов бизга, ана шулар ҳақида гапириб бераётганида форма кийиб олган ёшгина йигитча кўринди.

— Ана, — деди Ғуломназир ака, — ўзи ҳам келяпти. Эртага дам олиш куни эмасми, оиласини кўргани келган.

Йигитча тўғри биз томонга келиб, ҳурмат билан кўришди.

— Юринг, — деди у, — Раҳимовнинг қўлидан ушлаб. — уйимизда меҳмонлар бор. Сизни топиб келгин деб айтишди. Ғуломназир ака ўрнидан турди:

— Кечирасизлар, агар рухсат берсаларингиз мен борай, хафа бўлишмасин.

ОРЖОНИКИДЗЕ районидаги «Маданият» колхозининг сиёсий ташкилотчилари ана шундай иш олиб бормоқдалар. Улар дўст, маслаҳатчи ва меҳрибон кишилар сифатида колхозчиларнинг ҳурматига сазовор бўлмоқдалар. Айниқса Ғ. Раҳимов, Б. Дўстматовлар бу соҳада кўпчиликка ўрнак бўлишяпти. Улар янгилик жарчилари, эскилик сарқитларига ўт очувчи кишилар сифатида эл ҳурматини қозонишмоқда.

— Яқиндан бошлаб қишлоғимизда тўй-ҳашамлар янгичасига ўтказила бошлади, — дейишади колхозчилар, — бунда ҳам барака топгур сиёсий ташкилотчилар ташаббус кўрсатишмоқда.

— Бизда ҳаммаси бўлиб 42 сиёсий ташкилотчи бор, — дейди колхоз партия комитетининг секретари Ҳикмат Мурувватов, — уларнинг ҳар бирига 10—12 тадан хонадон бириктилган. Биз сиёсий ташкилотчилар билан ҳар ойда бир марта семинар ўтказиб турамиз. Семинарда улар ўзаро тажриба алмашадилар, навбатдаги вазифалар ҳал қилиниши лозим бўлган масалалар ҳақида маслаҳатлашиб оламиз. Яқинда бўлиб ўтган семинарда йиғим-теримга тайёргарлик, ишчи кучларини тўла жалб этиш масаласи муҳокама қилинди. Сиёсий ташкилотчилардан Турдивой Аҳмедов, Пўлат Ражабовлар бу соҳада олиб бораётган ишлари ҳақида гапириб бердилар.

Колхознинг кенг пахтазорларида ҳаёт қайнайди. Кўсаклар бодроқдек очилиб кўзни қамаштирадиган дамлар яқин. «Оқ олтин» учун чинакамига кураш бораётган шу кунларда сиёсий ташкилотчилар ҳақиқатан ҳам ташкилотчилик қилмоқдалар. Улар кишиларнинг ғайрат ва шижоатини умумли меҳнатга сафарбар этиб, дўст, маслаҳатчи сифатида эл ҳурматини қозонмоқдалар.

Н. РИХСИЕВ.

ЛЕКТОРЛАР СЕМИНАРИ

Тошкентдаги сиёсий маориф уйи ҳузурида ташкил этилган халқаро темаларда лекция ўқувчи лекторлар семинари мана етти йилдирки, мунтазам ишлаб турибди.

Семинарда салкам икки юз тингловчи қатнашмоқда. Булар асосан шаҳар корхоналари ва муассасаларининг раҳбар ходимлари, фан ва маданият арбоблари, совет армиясининг офицерлари, мактаблар ва олий ўқув юртларининг ўқитувчиларидир. Улар халқаро аҳволни, совет ҳукуматининг ташқи сиёсатини ўрганадилар. Тингловчилар томонидан тайёрланган лекциялар ижодий муҳокама қилинади.

Эгалланган билимларни мустаҳкамлашнинг хилма-хил формаларидан фойдаланилмоқда. Олимлар, маданият арбоблари, дипломатия хизмати ходимлари билан учрашувлар айниқса тингловчиларни қизиқтирмоқда.

Отставкадаги полковник Г. М. Жданов кўпгина қизиқарли учрашувларнинг ташаббусчиси бўлмоқда. У беш йилдан бери халқаро темаларда лекция ўқувчи лекторлар методик кабинетига жамоатчилик асосларида раҳбарлик қилмоқда. Кабинет кутубхонасида халқаро масалаларга бағишланган, СССР да ва социализм мамлакатларида чиқадиган журналлар бор. (ЎзТАГ).

Она-Ватан бўйлаб

КОНЧИЛАР ТУҲФАСИ

ОЛМАОТА, 25 август. (ТАСС). Қозоғистон кончилари бугун кўмир қазиб чиқариш саккиз ойлик топшириғини бажардилар. Мамлакат 29 миллион тоннадан кўпроқ ёқилғи олди. Бу кўмирнинг учдан икки қисмини мамлакатимиз учинчи кўмир ҳавзаси бўлган Қарағанда шахтерлари қазиб чиқардилар. Ҳавза кончилари рекорд қўйдилар: Улар ҳавзанинг бутун тарихида энг кўп кўмир қазиб чиқаришга эришдилар ва ҳозир бир суткада қарийб юз минг тонна кўмир бермоқдалар.

ПРОНЯ ДАРЁСИДА ГРЭС

РЯЗАНЬ. (ТАСС). Рязань областида Нижнепронск ГРЭСини қуришга қарор қилинди. 1.800 минг киловатт қувватли бу электростанция Москва атрофи кўмири билан ишлайди. ГРЭС энергияси Москвага, шунингдек Рязань ва Скопинга юборилади. Проня дарёсида ГРЭС қурилгач, ўн уч квадрат километрдан ортиқ майдонда сув омбори барпо этилади.

Тошкентдаги химия ва пахта целлюлозаси технологияси илмий-текшириш институтида ҳозир бир неча проблемалар ҳал қилинмоқда. Институт олимлари сув ўтказмайдиган газмоллар тайёрлашнинг илмий асосларини ишлаб чиқдилар. Бу тадқиқотларни олиб боришда институтнинг илмий ходими, химия фанлари кандидати М. Тўлаганов ҳам актив қатнашди.

Суратда: ўртоқ М. Тўлаганов лабораторияда.

А. Палехов фотоси.

ДАСТЛАБКИ ТОННАЛАР

ТАЖАН, (Туркманистон ССР). (ТАСС). Қорақум қўриқ ерларидаги катта-катта массивларда пахта лўппа очилди. Тажан водисининг пахтакорлари пахтани оралаб теришга киришдилар. Бир неча кундан кейин ҳосил машинада терила бошлайди. Тажан райони Қорақум каналидан Амударё суви келиши билан Туркманистонда асосан ингичка толали пахта етиштирадиган энг йирик базалардан бирига айланди.

КУЗГИ ДОН ЭКИЛМОҚДА

ДУШАНБА, (ТАСС). Тожикистонда кузги дон экишга ялпи киришилди. Кузги дон экиш учун бу йил донли экинлар экиладиган бутун майдоннинг қарийб 80 проценти ажратилди. Бу ерда кузги дон баҳори экинларга қараганда гектар бошига ўрта ҳисобда 2—3 центнер кўп дон беришини тажриба кўрсатди.

ЛАСОСЬ БАЛИҚЛАРИ УРЧИТИЛМОҚДА

ЮЖНО-САХАЛИНСК, (ТАСС). Сахалинск областида лосось балиқларидан тухум олиш мавсуми бошланди. Краснопольск ва бошқа балиқ заводларининг инкубация цехларига горбуша балиқ тухумининг дастлабки қисми жўнатилди.

Сахалин балиқчилари бу йил баҳор ва ёзда балиқ урчитиш омборларидан тухумдан чиқарилган 520 миллиондан ортиқ горбуша, кета, сима майда балиқларини денгизга туширдилар.

БИР МАШИНАНИНГ БЕШ ХИЛ «ҲУНАРИ»

ЛЕНИНГРАД, (ТАСС). Химиявий жун-нитрон олиш учун мўлжалланган агрегат беш хил ишни бажаради. Машина толани формовка қилади, пардозлайди, қуритади пиширади ва калава қилади. Карл Маркс номли бирлашманинг асосий заводида ана шу техника янгилигини йиғиш тугалланди.

ТОҒДАГИ ЙЎЛ

ЗУГДИЛИ, (Грузия ССР). 25 август. (ТАСС). Баланд тоғдаги Жвари поселкасида 300 метр баландликка кўтариладиган Ингури ГЭС тўғони қурилмоқда. Бугун ана шу посёлкага биринчи состав келди. Грузиядаги ана шу энг йирик қурилишни республиканинг саноат районлари билан боғловчи тўғри темир йўл ишга туширилди. Бу магистралдан биргина цементнинг ўзи ойига 40 минг тоннагача ташилади.

ХАТЛАР УЙИ

ХАБАРОВСК, 25 август. (ТАСС). Бугун шаҳар марказида узоқ Шарқда энг йирик бўлган почтамт қурила бошланди. Янги хатлар уйи ўн қаватли бўлади. У хат-хабар ва посилкаларни ишлаш учун энг янги автомат машиналар билан таъминланади.

Хабаровсклик архитекторлар ишлаб чиққан бу почтамт лойиҳаси шу қадар муваффақиятли чиққанки, СССР Алоқа министрлиги мамлакатнинг бошқа шаҳарларида шу каби бинолар қуриш учун бу лойиҳани тавсия этди.

ЙИРИК ҚАНД-ШАКАР ЗАВОДИ

ТАМБОВ, (ТАСС). Бу йил фойдаланишга топшириладиган Никифорова қанд-шакар заводи қурилишида ускуналарни монтаж қилиш тугалланди. Мамлакатда энг йирик бўлган бу янги завод бир суткада 50 минг центнер қанд лавлагини қайта ишлашга мўлжалланган. Бу ерда ҳар куни 40 вагон чамаси қанд-шакар ишлаб чиқарилади.

МАКТАБ, ПЕДАГОГ, ТАРБИЯ

Ўтган ўқув йилида мактабларда таълим-тарбия ишлари сифатини яхшилаш борасида қандай ишлар амалга оширилди? Янги ўқув йилида дарсларнинг эффективлигини ошириш йўлида қандай ишлар қилинади?

ЎҚИТУВЧИЛАРНИНГ АВГУСТ КЕНГАШЛАРИ

□ □ □

Пойтахтнинг Октябрь райони халқ маорифи ходимлари ана шу масалаларни муҳокама этиш мақсадида куни кеча ўқитувчиларнинг традицион кенгашига тўпландилар.

Ўқитувчилар кенгашида район партия комитетининг секретари ўртоқ Х. Ёқубжонова «Мактаб — таълим-тарбия ўчоғи» деган темада доклад қилди.

— Партия ва ҳукуматимиз ёш авлодни ўқитиш ва тарбиялашга алоҳида ғамхўрлик қилмоқда, — дейди докладчи. — Районимиз мактабларида ҳам ўқув-тарбия ишларини янада яхшилаш мақсадида талайгина ишлар амалга оширилди. Кўпгина мактаблар ўтган ўқув йилини кўнгилдагидек якунладилар. Меҳнат таълими намунали йўлга қўйилди. Ўқувчилар ўртасида тарбиявий ишлар анча яхшиланди. Айниқса, райондаги 11, 16, 75 ва 119-мактабларда қувончли ютуқлар қўлга киритилди. Бу мактабларнинг педагогик коллективлари ўқитишни бевосита тарбиявий ишлар билан боғлаб олиб бориш соҳасида анча бой тажриба тўпладилар.

Райондаги 24-мактаб таянч билим ўчоғи сифатида бой тажрибаларни оммалаштирувчи чинакам марказга айланиб қолди. Бу мактабнинг Баҳромов, Турсунов каби машъал ўқитувчилари бой иш тажрибаларини намуна қилиб кўрсатса арзийди. Чунки, улар кўп йиллардан бери ўз синфларида фақат юз процент ўзлаштиришга эришмоқдалар.

Шунингдек, райондаги 42, 81-мактабларда биология, география ва рус тили каби фанларни ўқитишда илғор методлардан самарали фойдаланилмоқда.

Бир синфда иккинчи йилга қолишга қарши курашиш район мактаблари педагогик коллективларининг муҳим вазифаси бўлиб қолди. Ўтган ўқув йилида райондаги 130 та синф тўла ўзлаштиришга эришди. Шу билан бирга, дейди докладчи, — бу соҳада ҳали ҳам жиддий нуқсонларга йўл қўйилмоқда. Ўтган ўқув йилида район бўйича 1139 ўқувчи бир синфда иккинчи йил ўқишга мажбур бўлди. Айниқса, 28 (директори ўртоқ Обидов), 123-(директори ўртоқ Холматов), 19-(директори ўртоқ Афсанникова) каби мактабларда аҳвол чатоқ. Чунончи, 19-мактабда ўтган ўқув йилида 94 ўқувчи синфдан синфга кўча олмади. Бу ҳол, албатта мактаб педагогик коллективларини ташвишга солиши керак.

Докладчи янги ўқув йилида амалга оширилиши лозим бўлган муҳим вазифалар устида ҳам батафсил тўхталди. Чиндан ҳам район мактаблари янги ўқув йилида кўп ишлар қилиши лозим. Болалар билан олиб бориладиган тарбиявий ишларни кучайтириш даркор. 159-мактаб педагогик коллективи ўқувчилар ўртасида тарбиявий ишларни бўшаштириб юборган. Бундай нуқсонларга чек қўйиш керак. Бунинг учун мактаблар педагогик коллективлари ота-оналар ва жамоатчилик ёрдамига таянган ҳолда иш қўришлари, ўқувчиларнинг дарсга бўлган қизиқишини оширишлари даркор. Мактабларда синфдан ташқари ишларни кенг йўлга қўйиш ҳам ўқув-тарбия ишларини яхшилашда муҳим роль ўйнайди.

Докладчи ёш авлод тарбияси билан шуғулланиш умумхалқ иши эканлигини алоҳида таъкидлаб ўтди. Шунинг учун ҳам мактаблар педагогик коллективларига партия ва совет органлари, комсомол ташкилотлари яқиндан ёрдам беришлари лозим.

Кенгаш қатнашчилари район халқ маорифи бўлимининг мудири ўртоқ А. Саидаҳмедовнинг ўқитувчиларнинг малакасини ошириш тўғрисидаги докладини ҳам қизиқиш билан тингладилар. Докладчи район мактабларида олиб борилаётган таълим-тарбия ишлари ва бунда педагогнинг шахсий жавобгарлиги тўғрисида гапирди. Шунингдек, ўртоқ А. Саидаҳмедов мактабнинг турмуш билан алоқасини мустаҳкамлаш ҳақидаги Қонунни бажариш соҳасида мактабларда қилинадиган ишлар ҳақида тўхталди. Район мактабларининг деярлик кўпида машғулотлар бир сменада олиб борилмоқда. Қолган мактабларни ҳам бир сменали машғулотга кўчириш шу куннинг муҳим вазифасидир. Бу ишда кенг жамоатчилик халқ маорифи ходимларига яқиндан ёрдам бериши керак. Шундагина мактаблар бутунлай бир сменали машғулотларга кўчирилади.

Ўқитувчиларнинг август кенгаши бугун ўз ишини тамомлайди.

* * *

Ўқитувчиларнинг традицион кенгашлари пойтахтимизнинг қолган бошқа районларида ҳам зўр уюшқоқлик билан ўтмоқда.

ЯНГИ МАКТАБЛАР

Тошкент область. Оққўрғон районидаги «Ленинград» колхозининг поселкасида ўрта мактабнинг икки қаватли биноси фойдаланишга топширилди. Мактаб биноси колхоз маблағига қурилди. Юқори Чирчиқ районидаги «Правда», «Политотдел», «Ленинский путь» колхозлари ҳам болалар учун ана шундай туҳфалар тайёрладилар. Областда колхозлар маблағига жами 21 мактаб биноси қурилмоқда. Бу биноларни қуриш учун беш миллион сўмдан кўпроқ маблағ ажратилди. (ЎзТАГ).

Михаил Давиденко бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси Чилонзорда йирик панелли уйлар қурмоқда. Бригада етти йиллик планни муваффақиятли бажариб йил охиригача яна тўртта уй қуришга қарор қилди. Суратда: монтажчилар (чапдан ўнгга) Александр Давиденко, Анатолий Лидяев, бригада бошлиғи Михаил Давиденко, Динислом Нурисломов ва Леонид Гончаров.

В. Кожевников ва Б. Фомичев фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Газеталарни варақлаганда

КУН ТАРТИБИДА ПАРТИЯ ЎҚУВИ

Партия маорифи шохобчаларида янги ўқув йили яқинлашмоқда, — деб ёзади **«Янгийўл»** газетаси. Хўш, шу муносабат билан ҳозир бошланғич партия ташкилотлари олдида қандай вазифалар турибди? Район партия комитетининг яқинда бошланғич партия ташкилотлари секретарлари билан ўтказган семинарида ана шулар ҳақида гап бўлди. Семинарда район партия комитети пропаганда ва агитация бўлимининг мудири ўртоқ Пак Ен Ун **«Партия маорифи шохобчаларида янги ўқув йилини намунали бошлаш юзасидан бошланғич партия ташкилотлари олдида турган вазифалар»** деган темада доклад қилди.

КОММУНИСТ — ЕТАКЧИ

Холмат Мирсалмоновни Кавардон қишлоғининг аҳолиси жуда ҳурмат қилади. Бу бежиз эмас, албатта. Холмат ака кўп йиллардан бери шу қишлоқнинг аҳолиси билан бирга яшаб, турмушнинг аччиқ-чучугини татиб келяпти. Авваллари кетмон чопди, бригадирлик қилди. Сўнг, колхоз раҳбарлари тайёрлаш мактабини битириб, агроном бўлди.

Ташаббускор коммунист, тадбиркор агроном бошқараётган аҳил коллектив бу йил 140 гектар ерда деҳқончилик қиляпти. Азамат колхозчилар ҳар гектар ердан 40 центнердан ҳосил кўтариш учун курашишяпти. Шу кунларда Холмат ака участкасида бўлган кишн ғўзалардаги ғуж-ғуж кўсакларни кўриб, мажбурият ортиғи билан бажарилишига ишонч ҳосил қилади.

Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхозининг Кавардон участкаси бошлиғи коммунист Холмат Мирсалмонов тўғрисида — **«Суръат»** газетаси ана шундай илиқ сўзларни ёзган.

ТЕРИМ ТАРАДДУДИ

Оққўрғон районида чиқадиган **«Мўл ҳосил учун»** газетаси «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози коммунистларининг йиғим-терим кампаниясини муваффақиятли ўтказиш юзасидан белгилаган тадбирларини баён этади. Йиғим-терим даврида амалга ошириладиган тадбирлар тўғрисида совхоз агрономия бўлими томонидан тақдим этилган график партия йиғилишида тасдиқланди. Терим машиналарини тахт қилиб қўйиш, йўл ва кўприкларнинг ремонтини тугаллаш, дала шийпонларини намунали ҳолга келтириш, пахта тўкиладиган ва тортиб олинадиган майдонларни ҳозирлаш ва бошқа ишларни бажаришда коммунистлар ва комсомоллар авангард бўлиши керак, дейилади мажлис қарорида.

Совхоз коллективи бу йил пахта тайёрлаш планини октябрь ойининг биринчи ярмида бажариш мажбуриятини олган. Коммунистлар бошлиқ барча меҳнаткашлар аҳднинг устидан чиқиш учун бир жон-бир тан бўлиб меҳнат қилишмоқда.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» материаллари изидан

«РЕМОНТ КЕЧИКМОҚДА»

«Чаноқ» совхозида деҳқоннинг оғирини енгил қиладиган техникани сифатли ремонтдан чиқариб, йиғим-теримга тахт қилиб қўйиш масаласига етарли эътибор берилмаётгани, шунинг натижасида ремонт ишлари жуда суст олиб борилаётгани, «Узсельхозтехника»нинг район бирлашмасидаги ўртоқлар зарур запас қисмлар билан ремонтчилар талабини қондирмаётганликлари газетамизнинг шу йил 6 август сонида юқоридаги сарлавҳа билан босилган мақолада танқид қилинган эди.

«Мақола совхознинг механизаторлари, инженер-техник ходимлари ҳамда район «Узсельхозтехника» бирлашмаси раҳбарлари билан бирга ўтказилган йиғилишда муҳокама қилинди, — деб жавоб беради, Бекобод район партия комитетининг секретари ўртоқ Т. Умматов. — Йиғилишда мақолада кўрсатилган танқидий фикрлар жуда тўғри деб топилди. Мавжуд техникани тез фурсатда ремонтдан чиқариб олиш юзасидан тадбир-чоралар кўрилди. 25 августгача 99 пахта териш машинасидан 61 таси ремонтдан чиқарилди. Ремонтчилар сони 48 кишидан 60 кишига ортди. Уларни запас қисмлар билан таъминлаш масаласи ҳам анча яхшиланди. Совхоз ремонтчилари олган мажбуриятларини қайта кўриб чиқдилар ва техникани 1 сентябрга тўла-тўкис ремонтдан чиқариш юзасидан якдиллик билан қарор қабул қилдилар».

СССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ КЕНГАШИДА

ДАФТАРЛАРНИНГ ҚОҒОЗИ ОППОҚ БЎЛСИН

ҚОҒОЗ корхоналарининг конвейерларидан ўқувчиларга аталган миллион-миллион дафтар чиқиб туради. Ана шу катта оқимда ажойиб маҳсулотга иккинчи сорт маҳсулот ҳам аралашиб қолади.

«Дафтар дарёси»нинг ранги бир хил бўлмоғи учун ҳозир кўп ишлар қилинмоқда. СССР Халқ хўжалиги кенгаши ўқувчиларнинг дафтарлари ва шу дафтарларга ишлатиладиган қоғоз сифатини яхшилаш тўғрисида қарор қабул қилди. Шу маҳсулотни тайёрлашнинг мукаммалроқ технологияси ишлаб чиқилмоқда. Дафтар етказиб берувчи энг йирик корхоналардан Москвадаги «Восход» бирлашмаси билан Ленинграддаги «Светоч» фабрикаси нуқул 1-ёзув қоғози оладиган бўлади. Бу қоғознинг оппоқ ва силлиқ бетига сиёҳ ёйилмайди.

Йилига бир неча юз миллион дафтар чиқарадиган Кама комбинатида оқ ёғоч массасини ишлаб чиқариш йўлга қўйилади. Бу нарса маҳсулот сифатини анча оширади.

Дафтарларнинг муқоваси ҳам ўзгартирилиб, улар ҳар хил рангда, анча пишиқ қилиб чиқарилади. 1966 йилдан бошлаб муқовалар оқ целлюлозадан тайёрланади. Архангельск, Красноярск ва Сухона қоғоз комбинатларига муқовани ҳар хил рангга бўяйдиган машиналар ўрнатилади.

Мактабларнинг заказларини бажарадиган ҳамма комбинатлар янги серунум ускуналар олади. (ТАСС мухбири).

Москва.

ТИНЧЛИК — СОЦИАЛИЗМ ИТТИФОҚЧИСИ

(В. И. ЛЕНИННИНГ УРУШ ВА ТИНЧЛИК ТЎРРИСИДАГИ МАҚОЛАЛАРИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИГА)

Империалистлар биринчи жаҳон урушини бошлаб юборганларида ўнг социал-демократларнинг раҳбарлари, социал-шовинистлар бу урушнинг гражданлар урушига айланиб кетишига, революцион ситуациядан пролетариат хокимиятни тортиб олишда фойдаланишига йўл қўймаслик учун бор кучларини сарфладилар. Вазият оппортунистларга қақшатғич зарба беришни, империалистик уруш характерини, кенг авж олиб кетган синфий курашда партия стратегия ва тактикасини аниқ белгилаб олишни, ишчилар синфининг барча кучларини революцион мақсадларни амалга оширишга сафарбар этишни талаб қиларди. Ана шу вазифаларни ҳал этишда В. И. Лениннинг «Сулҳ масаласи», «Социализм ва уруш (РСДРПнинг урушга муносабати)», «Европа Қўшма Штатлари шиори тўғрисида», «Уруш тўғрисида хитобнома» каби мақолалари катта роль ўйнади. Бундан эллик йил муқаддам, 1915 йил августида ёзилган бу мақолалар ҳар қандай кўринишдаги оппортунистларга қарши курашда, революцион кучларни принципиал марксистик асосда жипслаштиришда, ҳозирги замоннинг асосий масаласи-уруш ва тинчлик масаласини тўғри талқин этишда ҳозир ҳам коммунистик ва ишчи партиялар қўлида ғоявий қурол хизматини ўтамоқда.

Маълумки, ўша даврнинг оппортунистлари ишчилар синфи ва меҳнаткаш деҳқонларни революциядан чалғитишга уриниб, сулҳ шиорини хеч қандай шартларсиз амалга оширмоқчи бўлдилар. В. И. Ленин «Сулҳ масаласи» деган мақоласида социал-шовинистларнинг бу найрангини фош этиб, кўтарилган масалани тўғри, марксистик нуқтаи назаридан тушунтириб берди. Владимир Ильич хеч кандай шартлари бўлмаган сулҳ тўғрисидаги шиор — бу социалистик шиор эмас, деб кўрсатди. Негаки, ҳамма, Гинденбург ва Николай конхўргача сулҳ тарафидадир: уларнинг ҳар бири урушни тамомлашни хоҳлайди. Лекин империалистик мақсадларни кўзлайдилар улар, фақат капиталистлар ва помешчиклар фойдасигагина сулҳ бўлишига интиладилар. Ленин бундан барча миллатларнинг ўз ҳуқуқларини ўзлари белгилаш ва ҳатто ажралиб чиқишгача бўлган хуқукини ҳамда ҳар қандай аннексиялардан воз кечишни сулҳ шартларига сўзсиз киритиш зарур деган хулосага келди.

Маълумки, миллатларнинг ўз ҳуқуқларини ўзлари белгилаши ва ҳатто ажраб чиқишгача бўлган ҳуқуқи Ленин партиясининг энг муҳим программ қоидаси ҳисобланади. Бу қоидани партиямиз изчиллик билан амалга оширди. Шунга ўхшаш большевиклар аннексиясиз сулҳ тузишни изчил талаб қилдилар, яъни бир давлат территориясига иккинчи мамлакат территориясини зўрлик билан қўшиб олишга қарши чиқдилар. Аннексия тушунчасини Ленин миллатларнинг ўз ҳуқукини ўзи белгилаш масаласи билан чамбарчас боғлади. Аҳолисининг **хоҳишига зид равишда** территориянинг қўшиб олинишигина аннексия деб ҳисобланиши мумкин, деб ёзди у. Социалистик миллатларнинг тенг ҳуқуқлилигини сўздагина эътироф этиб қолмай, у дарҳол ўз «ватани» эзиб келган мустамлака ва миллатларнинг ажраб чиқиш эркинлигини талаб қилиши керак. Аннексияга йўл қўйиб бўлмаслиги тўғрисида ёш Совет давлатининг дастлабки ҳужжатларидан бири — Советларнинг 1917 йил 26 октябрь (8 ноябрь)да бўлиб ўтган II Бутунроссия съездида қабул қилинган тинчлик тўғрисидаги Декретда гапирилган эди.

«Тинчликка интилиш, — деб ёзди Ленин, — уруш «озодлик» мақсадларида, «ватанни ҳимоя қилиш» мақсадида олиб борилаётир, деган буржуача ёлғонлардан ва авом халқни алдаётган капиталистлар синфининг бошқа хил ёлғонларидан халқнинг **умидсизлана** бошлаганини билдирган муҳим **аломатларнинг** биридир». (Асарлар, 21-том, 311 бет). Империалистларнинг ўз қонли ишларини ватанпарварлик шиорлари билан пардалашга уринишларини фош этиб, Владимир Ильич омма сулҳдан кутаётган имтиёзлар революциясиз рўёбга чиқмайди, деган муҳим хулосага келди.

Ленин уруш билан мамлакат ичкарисидаги синфлар кураши ўртасида зарурий боғланиш бор деб таъкидлади. 1914 йилда бошлангач империалистик қирғин энг кескин кризисни келтириб чиқарди ва омма қашшоқлигини ниҳоятда ошириб юборди, армияда оппозицион, урушга қарши кайфиятни вужудга келтирди деб кўрсатди Владимир Ильич. Бинобарин у, вужудга келган революцион ситуациядан империалистик урушни гражданлар урушига айлантириш, революцияни амалга ошириш мақсадларида фойдаланиш ниҳоятда муҳим эканлигини уқтирди.

Революцион ситуациядан меҳнаткаш халқ манфаатини кўзлаб фойдаланишнинг йўллари ва имкониятлари масаласини Ленин ўзининг «Европа Қўшма Штатлари шиори тўғрисида» деган ажойиб мақоласида янгича талқин этди. Владимир Ильич бу мақоласида капитализмга хос бўлган ва унинг империалистик босқичида айниқса кескинлашиб кетадиган чуқур қарама-қаршиликларини очиб ташлади. Ишлаб чиқаришда анархия, рақобат ҳукмрон бўлган капитализм учун экономика ва сиёсатнинг ҳамиша нотекис ривожланиши характерли эканлигини марксизм асосчилари авваллроқ кўрсатиб ўтган эдилар. Лекин империализм шароитида нотекислик кескин тусга киради, кризисларнинг чуқурлашишига, тўқнашувларга, ҳалокатга, вайронгарчилик келтирувчи жаҳон урушига олиб келади. Ҳар бир мамлакат ичидаги капиталистик монополиялар ўртасидаги ва мамлакатлар ўртасидаги, шунингдек эксплуататорлар билан эксплуатация қилинувчи меҳнаткашлар ўртасидаги синфий қарама-қаршиликлар кескинлашиб кетади.

«Иқтисодий ва сиёсий тараққиётнинг нотекислиги капитализмнинг шак-шубҳасиз қонунидир. Бундан шу келиб чиқадики, бошда бир неча ёки ҳатто алоҳида бир капиталистик мамлакатда ҳам социализм ғалаба қилиши мумкин». (Асарлар, 21-том, 366—367 бетлар).

Бу гениал хулосани кейинчалик Владимир Ильич ўзининг «Пролетар революциясининг харбий программаси», «Империализм капитализмнинг юқори босқичи» деган асари ва бошқа ишларида ривожлантиради.

В. И. Лениннинг уруш ва тинчлик тўғрисидаги асарлари мамлакатимиз ва унинг ташқарисидаги ижтимоий тараққиётнинг кейинги ривожига ҳам улкан таъсир кўрсатди. Жумладан бу асарлар биринчи босқичида бутунлай империалистик, босқинчилик характерига эга бўлган иккинчи жаҳон урушининг характер ва хусусиятларини тушунишга ёрдам беради. Фашистлар Германияси Совет Иттифоқига қароқчиларча ҳужум қилганидан сўнг, бутун совет халқи ўз Ватан ҳимоясига отланганидан кейин меҳнаткашлар оммасининг куч-ғайрати, коммунистик ва ишчи партияларнинг актив фаолияти туфайли бу уруш гитлерчиларга қарши коалиция томонидан озодлик, адолат урушига айланди.

СССРга қарши отланган империалистлар дунёда биринчи социализм мамлакатини йўқ қилишни, уни талашни, совет халқини қул қилишни мўлжаллаган эдилар. Амалда эса улар қақшатғич мағлубиятга учрадилар. Европа ва Осиёдаги бир қатор мамлакатлар капиталистик системадан чиқиб кетди. Социалистик революциянинг ленинча назариясига амал қилиб, бу мамлакатларнинг коммунистик ва ишчи партиялари ўз халқини янги жамият қуриш йўлидан бошлади. Халқ демократик давлатлари Совет Иттифоқи билан биргаликда қудратли социалистик лагерни ташкил этдилар. Социализм мамлакатлари кучларининг тўхтовсиз ўсиши, халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг мустаҳкамланиши ва миллий-озодлик ҳаракатининг ўсиши натижасида янги жаҳон урушини бошлаб юборишга йўл қўймаслик учун реал шарт-шароитлар вужудга келди.

Улуғ Октябрдан кейин В. И. Ленин дунё бир-бирига қарама-қарши бўлган икки системага бўлинган шароитда давлатлар ўртасидаги муносабатларнинг бирдан-бир оқилона принципи — бу турли социал тузумга эга бўлган давлатларнинг тинч-тотув яшаши принципидир, деб бир неча бор уқтирди.

Ҳарбий хавфнинг энг жиддий манбаи бўлган империализм тинч-тотув яшаш сиёсатини амалга оширишга тўсқинлик қилиб келмоқда. «...империалистик капитализм миллатларни жуда ҳам қаттиқ эзувчи золимга айланди, — деб ёзган эди Ленин «Социализм ва уруш» асарида. — Прогрессив капитализм реакцион капитализмга айланди, у ишлаб чиқариш кучларини шу қадар ривожлантирдики, инсоният ё социализмга ўтиши керак, ёки йиллар ва ҳатто ўн йиллар давомида «буюк» давлатларнинг мустамлакалар, монополиялар, имтиёзлар ва ҳар хил миллий зулмлар воситаси билан капитализмни сунъий равишда сақлаб қолиш учун олиб борадиган қуролли кураши даврини бошидан кечириши лозим». (Асарлар, 21-том, 322-бет).

Империализмнинг ваҳшиёна табиатига берилган ленинча таъриф бизнинг давримизда янги куч билан тасдиқланмоқда. Бунинг устига ҳозирги шароитда монополистик капитал бошқа давлатлар ишига тўғридан-тўғри аралашиш билан бирга меҳнаткашларни қулликка солиш ва эксплуатация қилишнинг анча нозик ва пардоз қилинган методларини ҳам қўлламоқда. Ана шу мақсад йўлида империалистик мамлакатларнинг давлат ҳокимияти органларидан, иқтисодий тазйиқ ўтказиш ва шантаждан, буржуа партиялари, реакцион касаба союзлар ва бошқа ташкилотлардан, улкан пропаганда аппарати, матбуот, радио, телевидение ва бошқалардан кенг фойдаланилмоқда. Бошқа мамлакатларга ўз таъсирини ўтказишга эришиш, уларни қулликка солиш йўлида империалистлар урушдан кейинги йилларда атом шантажидан, қирғин термоядро урушини бошлаб юбориш дағдағасидан айниқса кенг фойдаланмоқдалар, баъзан эса ҳатто қуролли кучларни ҳам ишга солаётирлар.

Ҳозирги пайтда ҳарбий хавфнинг бош ўчоғи, халқаро реакциянинг суянчиғи АҚШ монополистик буржуазиясидир. У ер шарининг ҳамма қисмларида ўзига мақбул бўлган режимни жорий этишни хоҳлайди. Бошқа мамлакатларнинг реакцион доиралари томонидан қўллаб-қувватланган Америка империалистлари Вьетнам ва бошқа мамлакатларнинг ички ишларига қурол кучи билан аралашмоқдалар.

Ҳозирги вақтда бутун ер юзида тинчлик, чет эл босқинчилари ва ички контрреволюцияга қарши миллий-озодлик кураши олиб бораётган халқларни қўллаб-қувватлаш учун бўлган ҳаракат кенг тус олмоқда.

Сиёсий ва иқтисодий вазиятни анализ қилишда Ленин ҳар доим жамият тараққиётининг конкрет шарт-шароитларини, ҳар бир мамлакат ичкарисидаги ва халқаро майдондаги синфий кучлар нисбатини чуқур тушунишни талаб қиларди. Ана шу талабни назарда тутганда фақат уруш революция учун шарт-шароитларни таъминлайди, шунинг учун ҳар қандай вазиятда ҳам сунъий равишда революцион ситуацияни яратиш керак, деб хисоблаш хато бўлур эди.

Бундай нуқтаи назар илмий асосга эга эмас ва марксизм-ленинизмга зиддир. Ленин гарчи империалистик уруш давомида революцион ситуация вужудга келиши мумкин бўлса ҳам, революцион кучларнинг ўсиши ва жипслашиши учун, зарур шарт-шароитларнинг етилаборишига қараб, бу кучлар ҳаракатининг кенгайиб бориши учун ҳар қалай уруш эмас, балки тинчлик анча кўп имкониятлар яратиб беради, деб ҳисоблarди.

Тинч шароитда революцион фаолиятни кенгайтириш учун кураш, ўз-ўзидан маълумки, курашнинг бошқа формаларини инкор этмайди, деб таълим берган Ленин. Энг муҳими курашнинг тинч ва нотинч, парламент ва парламентдан ташқари формаларидан илмий жиҳатдан асослаган ҳолда, конкрет шарт-шароитни ҳисобга олиб фойдалана билиш керак, курашнинг бир формасини иккинчи формаси билан тез ва кутилмаганда алмаштиришга тайёр туриш зарур.

АҚШ монополистлари, Ғарбий Германия реваншчилари ва бошқа империалистлар томонидан янги уруш бошлаб юбориш хавфи кучайиб бораётган ҳозирги даврда коммунистик ва ишчи партиялардан, барча прогрессив кучлардан бутун дунёда тинчлик, мустамлакачилик ва янги мустамлакачилик ҳамда империалистик агрессиядан қутилиш, меҳнаткашларнинг манфаатлари ва орзу-умидларига жавоб берадиган ижтимоий давлат тузумини барпо этиш мақсадида курашаётган халқларни қўллаб-қувватлаш учун курашда ўз сафларини тағин ҳам жипслаштириш талаб қилинади. Ана шу улуғ мақсадларни рўёбга чиқаришда В. И. Лениннинг уруш, тинчлик ва революция тўғрисидаги таълимоти ишончли компас хизматини ўтайди.

С. АНДРОНОВ,
КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм институтининг старший илмий ходими.

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

Монголия Халқ Республикасининг биринчи Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Даваажав кўп йиллардан бери Налайха шахтасида ишлаб келди. Ҳозир у бахтли кексалик гаштини суриб, дам оляпти. Унинг ўрнини ўғли Амарсайхан эгаллади. Суратда: кекса ота ўз ўғлини ишга жўнатмоқда.

М. Дорж фотоси. ТАСС фотохроникаси.

ДЎСТЛИК МУСТАҲКАМЛАНАБЕРСИН

НОСИРНИНГ СССРГА САФАРИ ТЎҒРИСИДА

«Алжумҳурия» газетасининг ёзганлари

ҚОҲИРА, 26 август. (ТАСС). Қоҳирадаги «Алжумҳурия» газетаси қуйидагиларни ёзади: «Бирлашган Араб Республикаси президенти Жамол Абдил Носирнинг Совет Иттифоқига сафари тинчлик, дўстлик ва мамлакатларимиз ўртасидаги ҳар томонлама ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш сафаридир. Совет Иттифоқи билан дўстлигимиз янги фабрикалар ва заводларнинг, электростанцияларнинг қурилиш майдонларида, баланд Асвон тўғони қурилишида ўсиб вояга етди ва мустаҳкамланди».

Ҳеч шубҳасиз, деб таъкидлайди газета, бу сафар ва Москвада олиб бориладиган музокаралар СССР билан Бирлашган Араб Республикаси ўртасидаги дўстона, самимий муносабатларни янада мустаҳкамлашга ёрдам беради.

Биз, деб давом қилади «Алжумҳурия» газетаси, Совет Иттифоқи билан дўстликни қадрлаймиз, чунки СССР бизнинг революциямизни ва миллий курашимизни қўллаб-қувватламоқда, бизнинг революциямизни Миср халқининг тараққиёт ва равнақ йўлида олға қўйган муҳим қадами деб билмоқда, чунки биз ҳам тинчлик ва озодлик кучлари томонида турибмиз, ҳар қандай формадаги ва кўринишдаги агрессияга ва эксплуатацияга қаршимиз.

Ўз-ўзидан равшанки, деб ёзади газета, СССР ва бошқа социалистик мамлакатлар билан дўстликни ва ҳамкорликни таъминлашга қаратилган сиёсатимиз ғарб давлатларининг дидига тўғри келмаётир, чунки бизнинг революциямиз уларнинг сиёсий йўлига зид бўлиб тушмоқда. Социалистик мамлакатлар билан дўстлик муносабатларимиз мустаҳкамлана борган сари, ғарб давлатларининг сиёсати тобора кўпроқ муваффақиятсизликка учрамоқда.

Газетанинг мақоласида айтиладики, Қўшма Штатлар узоқ давом қилган сансалорлик ва тактика найрангларидан кейин Мисрдаги баланд Асвон тўғони қурилишига пул беришдан бош тортганликларини ривожланаётган мамлакатлар сира унутмайдилар. Ҳозир баланд Асвон тўғони Совет Иттифоқининг ҳамкорлиги ва техника ёрдами билан муваффақиятли равишда қурилмоқда.

ЖАДДАДА ТУЗИЛГАН БИТИМ

1962 йил 26 сентябрда Ямандаги монархия режими тугатилганлиги мустамлакачилар ва реакциячиларни саросимага ва ҳаяжонга солиб қўйди. Империализм ўзининг макони деб ҳисоблаб келган Арабистон ярим оролида биринчи республика вужудга келди. Шундай қилиб, бу биринчи республика XX асрнинг ўрталарида ўрта аср давридаги тартибларнинг ҳаммасини сақлаб келаётган имомларнинг мустабидлик тузумини тугатди ва республика тузумини ўрнатди. Мамлакат ичида реакция кучлари ёш республикага қарши курашга дарҳол сафарбар қилинди. Англия ва АҚШ, шунингдек баъзи араб давлатлари, айниқса Саудия Арабистони реакция кучларига Ямандан четда туриб кенг мадад бердилар. Мамлакат тақдирини ўз қўлига олган республика ҳукумати янги Яманнинг жуда кўп душманларига қарши олиб бориладиган курашга Яман ўз ресурсларига таяниб бардош бераолмаслигини пайқаб олди. Шунинг учун ҳам республика ҳукумати Араб Шарқида мустамлакачиликка қарши курашда араб мустақиллигининг таянчи бўлиб қолган Бирлашган Араб Республикасига мурожаат қилиб, ундан ёрдам сўради.

Бирлашган Араб Республикасининг ҳукумати ялпи душманга қарши курашда қардошларча бирдамлик бўлиши кераклигини назарда тутиб, Яман республикачиларининг илтимосига қулоқ солди ва ўз қўшинларини ғарби-жанубий Арабистонга юборди. Улар Яман республикачи қисмлари билан бирга қарийб 3 йил давомида реакциянинг ҳужумларини даф қилиб турдилар. Бу кураш география ва иқлим шароити ғоят мураккаб бўлган, экономикаси кам ривожланган, замонавий алоқа йўллари ҳам, саноати ҳам, етарли миқдордаги озиқ-овқат маҳсулотлари ҳам бўлмаган мамлакатда олиб борилди. Армияни қуроллантириш, кийинтириш ва овқатлантириш учун зарур бўлган нарсаларнинг ҳаммасини четдан ташиб келиш лозим бўлиб қолди. Бундан ташқари ажнабийларнинг ҳукмронлиги, сўнгра эса, имомларнинг мустабид ҳукумати қашшоқлик ва хонавайронликнинг охирги даражасига келтириб қўйган Яман аҳолисининг ўзига ҳам ёрдам бериб туриш зарур эди.

Ямандаги уруш чўзилиб кетди. Мустамлакачилар Арабистон ярим оролида миллий озодлик ҳаракатининг кенгайиб кетишига ҳар қандай йўл билан тўсқинлик қилишга уриндилар. Арабистон улар учун, аввало, жаҳонда энг арзон нефть бериб турадиган, битмас-туганмас кон эди. Америка ва Англия монополиялари Қувайтда, Саудия Арабистонида, Баҳрайнда, Катарда, шартномали Уммон амирликларида маҳкам ўрнашиб олганлар. Эрон кўрфазининг Арабистон соҳилида улар қазиб олаётган нефтнинг миқдори йилига 200 миллион тоннадан ошиб кетди. Бу нефть Америка ва Англиянинг нефть монополиялари жуда катта фойда олишларини таъминламоқда эди. Шунинг учун ҳам мазкур монополиялар бундай катта-катта фойда олишдан ўз хоҳишлари билан воз кечмоқчи эмаслар. Бундан ташқари, Арабистон ярим ороли территориясида Англиянинг энг катта ҳарбий-ҳаво ва денгиз базалари жойлашган. Адан, Баҳрайн ва шартномали Уммон амирликларидаги базалар мана шуларнинг энг муҳимларидир. Империалистларнинг Яман республикасига нисбатан ўтказаётган агрессив сиёсати мана шу нефть ва базаларга асосланмоқда. Лекин улар Яман республикаси Арабистондаги реакцион режимларга ҳам таъсир ўтказади, деб ховатирланмоқдалар. Арабистонда 35 тага яқин катта ва кичик араб давлатлари бор. Бу давлатлар Англия ва АҚШ билан у ёки бу тарзда, лекин ҳамиша жуда мустаҳкам боғланган давлатлардир.

Республика душманлари Яман чегараларидаги қабилаларнинг ёлланган отрядларини қуроллантириб, мамлакат ичида қабилавий ва диний ҳусуматларни авж олдира бердилар ва ҳар хил жанжаллар чиқара бердилар. Улар қабилаларнинг феодал бошлиқларига, мусулмон руҳонийларининг бир қисмига, савдо буржуазиясининг айрим доираларига таяниб, ғалаён ва ўзаро урушларнинг янгидан-янги манбаларини вужудга келтира бердилар, кескинлик ва анархия вазиятини авж олдира бердилар. Бу эса, Яман аҳолисининг устига оғир юк бўлиб туша берди. Чет эл матбуотининг хабарларига қараганда. Ямандаги ўзаро урушлар натижасида қурбон бўлган кишиларнинг сони 1965 йилнинг ёзига келиб юз минг кишига етди. Булар орасида аёллар ва болалар айниқса кўп эди. Мамлакат тобора қашшоқлаша берди ва хонавайрон бўла берди.

Яман ватанпарварлари урушни ва чет давлатларнинг мамлакат ички ишларига аралашувини тўхтатишга неча марталаб уриниб кўрдилар. Шу мақсадда сиёсий арбобларнинг ва жамоат арбобларининг, қабила бошлиқлари, мусулмон руҳонийлари вакилларининг иштироки билан бир қанча конференциялар ўтказилди. Шу конференцияларнинг охиргиси Ямандаги энг катта қабилаларнинг бири бўлган Хошид қабиласининг маркази Хамарда 1965 йил май ойининг бошида бўлиб ўтди. Шу конференцияларда Ямандаги граждан урушини тўхтатишга қаратилган қарорлар қабул қилинди. Лекин қабул қилинган қарорларни амалга оширишнинг имкони бўлмади, чунки бунинг учун конференцияларнинг ташкилотчилари қўлида зарур ҳарбий куч йўқ эди, қабилаларнинг бошлиқлари эса, ўз манфаатларини кўзлаб ҳаракат қила бердилар.

Яман Республикасининг ичида ўсиб бораётган кескинлик ва ниҳоят даражада беқарорлик бўлиб турган вазиятда Ямандa бир-бирига қарши курашаётган томонларни қувватлаб чиқаётган араб мамлакатлари зиммасига айниқса катта масъулият тушмоқда эди. Бирлашган Араб Республикаси ҳукумати Ямандаги урушни тўхтатиш тўғрисида Саудия Арабистони билан битимга келишга неча марталаб уриниб кўрди. Лекин бу тўғрида олиб борилган музокаралар натижа бермади. Аммо араб жамоатчилиги Ямандаги жанжални тезроқ бартараф қилишни тобора катъият билан талаб қила берди. Араб жамоатчилиги бу жанжал узоққа чўзилиши ва кенгайиб боришидан империалистик кучлар манфаатдор эканлигини ва империалистик кучлар араб давлатларининг орасини бузишга, улар учун сиёсий қийинчиликлар туғдиришга, уларнинг ҳарбий кучларини парчалашга, уларнинг экономикасига путур етказишга ва шу тариқа уларнинг мустамлакачиликка қарши курашини заифлантиришга интилаётганлигини ҳисобга олиб мана шундай талабни қўймоқда эди.

Бирлашган Араб Республикасининг президенти Жамол Абдил Носир Яман проблемасини бартараф қилиш тўғрисида Саудия Арабистонининг подшоси Файсал билан учрашмоқ ва музокаралар олиб бормоқ учун 22 августда Саудия Арабистонининг Қизил денгиздаги порти бўлган Жадда шаҳрига келди. Шу музокаралар натижасида 24 августда битим имзоланди. Бу битимни араб мамлакатлари дарҳол маъқуллаб кутиб олдилар. Саудия Арабистони ўз территориясидан Яманга ҳужум қилаётган кучларга ҳар қандай ҳарбий ёрдам беришни дарҳол тўхтатиш мажбуриятини олди. Бирлашган Араб Республикаси ўз қўшинларини ўн ой ичида Ямандан олиб чиқиб кетишга рози бўлди. Бу қўшинларни Ямандан олиб чиқиб кетиш 1965 йилнинг ноябрида бошланади. Ямандаги қуролли тўқнашувлар дарҳол тўхтатилиши лозим, Бирлашган Араб Республикаси ва Саудия Арабистони билан биргаликда тузилган «Сулҳ комитети» эса, битимнинг шу моддасига оғишмай риоя қилинишини кузатиб туришга мажбур. 1965 йил 23 ноябрда Яманнинг Харад шаҳрида Ямандаги турли сиёсий доираларнинг вакилларидан иборат конгресс чақирилади. Бу конгресс мамлакатни ўтиш даврида идора қилиш методларини белгилаб бериши ва муваққат ҳукумат тузиши лозим. Конгрессдан кейин орадан бир йил ўтар-ўтмас Яманнинг келажагини белгилаб бермоқ учун плебисцит ўтказилади. Бирлашган Араб Республикаси ва Саудия Арабистони шу битимни амалга оширмоқ ва плебисцит натижалари аниқлангунча Ямандаги аҳволни стабиллаштирмоқ учун ўзаро ҳамкорлик қилиш тўғрисида ҳам аҳдлашиб олдилар. Шу мақсадда қабилаларни жанжал чиқаришга йўллайдиган ва эришилган битимни бузишга қаратилган ҳар қандай ҳаракатларнинг олдини олмоқ учун қўшма қуролли кучлар тузиш кўзда тутилади.

Араб матбуотининг якдиллик билан берган баҳосига қараганда, Жаддада имзоланган битим Яманда қарийб уч йил давом этган граждан урушига чек қўяди ва шу тариқа Бирлашган Араб Республикаси билан Саудия Арабистони ўртасидаги муносабатларда бўлган кескинликнинг асосий сабабини йўқотади. Бу битим мустамлакачиликка қарши курашда араб мамлакатларининг бирлиги ва позициясини мустаҳкамлаб, Яқин Шарқ халқларининг хавфсизлиги ва тинчлиги манфаатлари йўлида тағин ҳам яқиндан ҳамкорлик қилмоқ учун янги имкониятлар очиб беради.

А. СТУПАК.
(ТАСС).

ГРЕЦИЯ ПАРЛАМЕНТИДА

АФИНА, 26 август. (ТАСС). Греция парламентидаги музокараларнинг учинчи куни тараққийпарварлар партиясининг раҳбари С. Маркезиниснинг нутқи билан бошланди. С. Маркезинис, менинг партиям Цирмокос ҳукуматга қарши овоз беради, деди. Бу партиянинг парламентда 8 депутати бор. Афинадаги сиёсий кузатувчилар бу партиянинг иккинчи сарой ҳукуматига қарши овоз бериши бу ҳукуматнинг ҳам ағдарилишини ҳақиқатда олдиндан ҳал қилиб қўймоқда, деб ҳисобламоқдалар.

„ЖЕМИНАЙ-5“ ПАРВОЗДА

НЬЮ-ЙОРК, 26 август. (ТАСС). «Жеминай-5» космик кемаси экипажининг аъзолари бугун Ер атрофи орбитаси бўйлаб учишни яна бир кун давом эттириш ва Ер атрофини 91 мартагача айланиб чиқиш тўғрисида рухсат олдилар.

Информация агентликларининг хабарида айтилишича, Америка космонавтлари Купер ва Конрад бугун Москва вақти билан соат 16-6 минутда одамнинг космосда узоқ туришидан иборат рекордни орқада қолдириб кетдилар. Бу рекорд 1963 йил июнда совет космонавти Валерий Биковский томонидан қўйилган бўлиб, 119 соат 6 минутга тенг эди.

ЮПИ агентлигининг хабарида айтилишича, учишнинг ҳозирги босқичида космонавтлар одамнинг вазнсизликка олти кун ва ундан ҳам кўпроқ бардош бериши мумкинми ёки йўқми эканлигини текшириб кўришлари лозим. Бу эса, американликларнинг келгусида ойга учишларига кўраётган тайёргарлик босқичларидан бири ҳисобланаётган мана шу парвознинг энг муҳим мақсадларидан биридир. Учишни олтинчи кун давом эттираётган космонавтлар фотография билан суратга олишга тааллуқли топшириқларнинг ярмидан кўпини бажариб бўлдилар. Хьюстондаги космик марказдан бугун берилган хабарда айтилишича, кеманинг маневр қилишини таъминлайдиган ва «Жеминай-5»га ўрнатилган 16 та ракета аппаратларидан 2 таси ишламай қолган. Бироқ, парвоз раҳбарларининг айтишларига қараганда, кеманинг Ерга қўндирадиган ракета системаси нормал ишлаб турибди

Ироқ. Бағдодда Совет Иттифоқи ёрдами билан тадқиқот ишларига мўлжалланган атом реактори қуриляпти. Суратда: совет мутахассислари группасининг раҳбари В. Каменский Совет Иттифоқида таълим олиб келган тадқиқот марказининг директори Али Ал-қадимий билан суҳбатлашмоқда.

Л. Вольнов фотоси. ТАСС фотохроникаси.

ЯНГИ АНЪАНАЛАР

Бахтиёр ёшлар қўлларини қаерга чўзса етади. Улар ҳаётдаги, меҳнатдаги ютуқларини, севинчларини тантанали нишонлаш имкониятига эга. Ёш навқирон қурувчилар ва металлурглар шаҳри Олмалиқ ёшлари ана шундай тантаналарни тез-тез ўтказиб туришади. Бу ерда янги одатлар традиция тусига кириб боряпти. Айниқса шаҳардаги металлурглар саройида ўтказиладиган анъаналар узоқ вақт киши ёдидан чиқмайди. Бу ерда фарзанд кўрган бахтли ота-оналарга тез-тез гувоҳнома топшириб турилади.

Тўйлар ҳам янгича ўтказилмоқда. «Бахт куни»да келин куёвнинг қариндош-уруғлари, дўстлари, ёри-биродарлари тўпланишади. «Кумуш тўй» ва «Олтин тўй»ларини ўтказган кекса авлод вакиллари ҳам тўйга таклиф этилади.

«Меҳнатга қадам қўйиш» кечаси ҳам традицияга айланиб боряпти. Ёшлар меҳнатдаги биринчи қадамларини, ойлик олган кунини ва ниҳоят бирор касб эгаси бўлган куни нишонлаш ҳам анъана бўлиб қоляпти. Яқинда Ленин номидаги Олтинтопган қўрғошин-рух комбинатига қарашли тозалаш фабрикасида меҳнатга биринчи қадам қўйган тўққиз ўғил-қизга ишчи гувоҳномаси берилди. Бу бахтли ёшлар қизил байроқ ёнида туриб, ишчи деган номга доғ туширмаслик, бу номни юксак кўтариш тўғрисида кекса авлодга ваъда берди. Фабрика директори ўртоқ А. Чаплигин ёшларга меҳнатда ва ҳаётда муваффақиятлар тилади.

С. АБДУРАҲМОНОВ,
Олмалиқ шаҳар партия комитетининг агитация ва пропаганда бўлими мудири.

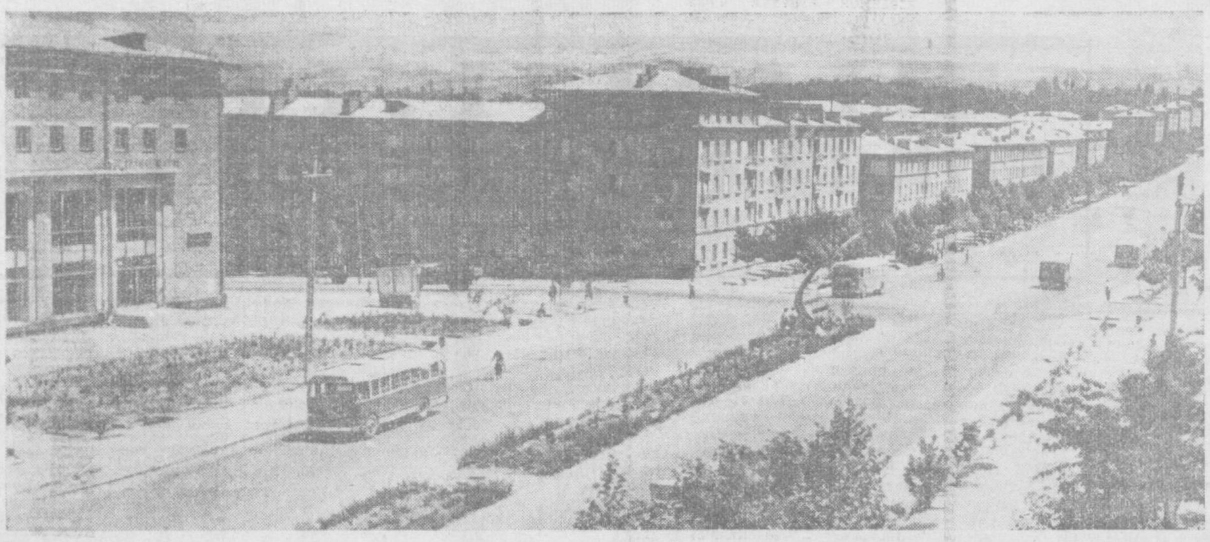

Олмалиқ республикамизда энг ёш, чиройли ва кўркам шаҳарлардан ҳисобланади. Бу ерда кун сайин кўп қаватли турар-жой бинолари, турли иншоотлар қад кўтаряпти, шаҳар ҳуснига ҳусн қўшиляпти. Суратда: Ленин кўчасини кўриб турипсиз.

В. Сироткин фотоси.

ПОЙТАХТ ЭКРАНЛАРИДА

Кинофильмлар прокати Ўзбекистон конторасн пойтахт кинотеатр экранларига «Ракеталар отилмасин», «Ёз табассуми», «Жаҳаннамдан чиққан янги иблис», «Рио 40 даража» каби янги фильмларни чиқаради.

«Ракеталар отилмасин» фильми А. Довженко номли киностудия маҳсулоти бўлиб, Павел Загребельнийнинг «Европа, Ғарб» ва «Европа, 45» романлари асосида яратилган. Фильмнинг асосий мазмуни турли миллат вакилларининг фашизм зулмига қарши олиб борган мардонавор курашларини кўрсатишдан иборат. Лейтенант Михаил Скиба оғир ярадор бўлиб асир тушиб қолади. Душман лагерида ҳам курашни тўхтатмайди, уч марта қочади. Ушлаб олиб роса қийнашади. Шунда ҳам совет жангчиси руҳан тушмайди, курашни давом эттираверади...

«Ёз табассуми» кинокомедияси эса «Бухарест» киностудияси маҳсулотидир. Сценарий авторлари Думитру Раду, режиссёр Джео Саизескулар коллективлаштириш даврида деҳқонлар ўртасида бўлган иккиланишларни Фэнице образи орқали ишонарли қилиб тасвирлаб бераолишган.

«Жаҳаннамдан чиққан янги иблис» номли фильм Антон Таммсааренинг шу номли романи асосида ишланган. Сценарий авторлари: Юрий Мююр, Геннадий Каледа, режиссёр постановкачилар Ю. Мююр, Г. Кромонов. Таллинфильм киностудияси маҳсулоти.

Шайтон одам қиёфасига кириб ер юзидаги ҳаётни, ким ҳақ-у ким ноҳақ эканлигини билишга қизиқади. У диндорлар, эксплуататорлар, амалдорлар қўлига тушиб қолади. Уларнинг айтганларини қилавериб мажоли қолмайди, кучдан кетади... Охири ким ҳақ, ким ноҳақ эканлигини тушуниб етади ва эксплуататорлардан ўч олишга отланади.

«Рио 40 даража» фильмини Бразилия кинематографчилари ишлашган. Рио-де-Жанейро шаҳри меҳнаткашларининг оғир ва машаққатли ҳаётлари ҳикоя қилинади. Кошона қасрлар билан вайрона кулбалар солиштирилади. Сценарий автори ва режиссёр Нельсон Перейро Дос Сантос.

И. ИСЛОМОВ.

ИЗМА-ИЗ

Николай Павлович воқеа содир бўлган жойни аниқлаб олдида, дарҳол область ижроия комитети ҳузуридаги жамоат тартибини сақлаш бошқармаси жиноий ишлар қидирув бўлимининг ходимлари билан алоқа боғлади. Ниҳоят Шегай, Денишев ва бошқа оператив ходимлар билан жиноят содир бўлган жойга етиб келишди. Олмалиқ — Оҳангарон йўли чорраҳаси. Бир соатгина муқаддам шу ерда безорилар меҳнат постида ўз бурчини адо этаётган инспектор А. Бескостинни ўлдириб кетишган эди.

Н. Воробьев район милиция ходимларидан батафсил маълумот олгач, итни олиб келишга буюрди. А. Бескостин жасади ён-верини ҳидлаган ит жўхоризор томон йўл бошлади. Экспертиза қотиллар қандай қурол ишлатганлигини текшириб кўришга киришди. Ит бир километрча юргандан кейин ариқ бўйига келиб тўхтади. Из йўқолган эди.

Николай Павлович бу воқеадан ҳар ким ўзича хулоса чиқараётган одамларга юзланди:

— Ким гувоҳлик бера олади? — сўради у.

— Мен гапира қолай,— ўрта ёшлардаги аёл, гап бошлади, — автобуснинг олди томонида ўтирган эдим. 300—400 метр нарида милиция формасида бир киши турарди. Шу пайт аллақаёқдан ўқ овози эшитилгандек бўлди. Инспектор қўли билан кўкрагини ушлаганича йиқилди. Кейин, мана бу жўхоризордан ўрта бўйли, қорачадан келган бир йигит чиқиб келди-да, йўл устида ётган инспектор тепасига келиб яна ўқ узди. Сўнгра пистолетга ёпишди. Бу вақтда биз бу ерга яқинлашиб қолган эдик. Машинадан тушганимизда ўша безори бир қўлида ов милтиғи, бир қўлида автоинспектор ёнидан олган пистолет билан бизга ҳам ҳамла қилиб, яна жўхоризорга кириб ғойиб бўлди. Бор гап шу.

Аёлнинг гапини яна беш-олти йўловчи ва шофер тасдиқлади.

Ўрта бўйли, қорачадан келган, қуроли бор. Жиноятчи ҳақида бундан бошқа далил йўқ эди. Оператив группага бошчилик қилган Н. Воробьев вақтни ўтказмай шу заҳотиёқ ходимлар билан қилинадиган ишларни келишиб олди. Теварак-атрофдаги хонадонларга боришни, кишилар билан суҳбатлашишни алоҳида таъкидлади.

Эйвалек посёлкасида яшовчи темирйўлчи Шайбекова бир киши сув сўраб кирганини ва икки стакан сув ичиб ҳеч нарса демай қайтиб чиқиб кетганини айтди.

— Қайси кун эканлигини эслай оласизми? — сўради оператив ходим.

— Ўтган куни, эрталаб соат 11 лар эди чамаси.

Шегай воқеа содир бўлган кунни эслади. 3 июль, эрта билан соат 9-20 минут. У Шайбековадан сув сўраб келган кишининг бўйбасти, юз тузилишини сўраб олди. Фикр янада ойдинлашди. Ўша нотаниш киши қайси томонга қараб кетганини суриштирди-да ўша томонга йўл олди. Посёлка чеккасидан Олмалиққа тош ташиётган шоферлар билан суҳбатлашди. Телюк ўша куни бир йўловчини Олмалиққа элтиб қўйганини гапириб берди. У берган маълумот темирйўлчи Шайбекова маълумотига жуда-жуда ўхшаб кетарди.

Н. Варобьев А. Бескостин оиласида ҳам бўлди. Хотини, болалари, қўни-қўшнилар билан суҳбатлашди. Уларнинг ҳаёти билан танишди. А. Бескостиннинг акаси бир вақтлар Юсуп Нишонов деган кимсани роса дўппослаганини эшитиб ўйланиб қолди. Юсуп Нишонов... Тўхта бир кўриб қўяй-чи, зое кетмас,— қарорга келди Николай. Юсуп Нишоновни кўрганда эса, қидириб юргани ўрта бўйли, қорачадан келган киши кўз олдида гавдаланди.

Николай Воробьев бугун ҳам уйга жуда кеч қайтди. Наридан бери овқатланди-ю кроватга чўзилди. Қаттиқ чарчаган бўлса ҳам негадир уйқуси келмади. Бир ҳафтадан бери тиним йўқ. Эртага яна саҳарлаб Олмалиққа жўнаш керак. Кўзини юмиб ухлашга уриниб кўрди. Лекин хаёл қургур унга тинчлик бермас, кўздаги уйқуни олиб қочарди. Николай ўрнидан туриб стол лампасини ёқди, кейин, папирос тутатди. Ҳозир унинг фикри-зикрини бир нарса, у ҳам бўлса жиноятчини тезроқ қўлга тушириш, яна бир жиноят содир бўлишига йўл қўймаслик қамраб олган эди. Жиноятчиларда қурол бор, улар ҳар нима қилишлари мумкин.

Эртасига унинг суратидан бир неча нусха кўчириб, гувоҳларга кўрсатилди. Улар бу суратдаги кишини танигандек бўлишди.

— Ўша, сув сўраб кирган киши шу. — деди Шайбекова.

Ю. Нишонов уйи тинтув қилинганда у ўзини телбалардек тутди. Бу милиция ходимларини яна шубҳага солди. Уйи томон келаётган бир йигитга «кет» дегандай имо қилди у. Милиция ходимлари буни дарров пайқаб, «меҳмон»ни ҳам қўлга олишди. Ю. Нишонов қўлга тушипти, қаршилик кўрсатишдан фойда йўқ экан, деб ўйлаган «меҳмон» — Боймирзаев бор гапни айтди-қўйди. Юсупнинг буйруғи билан Бескостинни Назирқулов ўлдирганини ҳам рўй-рост айтиб берди.

Қотиллар қўлга тушди. Улар қилмишларига яраша жазо олишади. Бунга шубҳа йўқ.

— Жиноятни икки ҳафтага қолмай очишда милиция ходимларига аввало оддий кишилар, кўнгилли дружиначилар ва жамоатчилик катта ёрдам берди. Уларнинг актив ёрдами туфайли ҳеч қандай далил бўлмаган жиноятни ҳам қисқа муддатда фош этаолдик,— дейди область прокуратурасининг старший терговчиси ўртоқ Н. Воробьев.

Биз Николай Павлович Воробьевнинг кичик бир операцияси ҳақидагина ҳикоя қилдик, холос. Ҳушёр, сезгир ва довюрак Н. Воробьев давлат, жамоат мулкига кўз олайтирган, ўзгалар тинчлигини бузган, ишламай тишламоқчи бўлган ёт унсурларга қарши ўн беш йилдан бери актив курашиб келяпти. Бу курашда у жамоатчилик ёрдамига таяниб иш тутиб келяпти. Шунинг учун ҳам ҳар қандай жиноятни очишга уринмасин, уни муваффақият билан охирига етказиб келяпти.

Ш. УМУРЗОҚОВ.

СПОРТ

БАБАНИНАНИНГ ЯНГИ РЕКОРДИ

Шу кунларда Будапештда бутунжаҳон студентларининг Универсиадаси давом этмоқда. Совет спортчилари сафида ҳамшаҳаримиз, хизмат кўрсатган спорт мастери Светлана Бабанина ҳам қатнашяпти. Тошкентлик сузувчи 100 метрга эркин усулда сузишда маррага учинчи бўлиб келди ва кумуш медалга сазовор бўлди. 200 метрга брасс усулида сузишда эса С. Бабанинага тенг рақиб топилмади. Бу масофага бўлган мусобақа унга икки томонлама қувонч келтирди. Универсиада чемпиони бўлди. Бир неча дақиқадан кейин эса судьялар Светлана кўрсатган 2 минут 52.4 секунд вақт янги рекорд эканлигини эълон қилди.

ТОШКЕНТЛИК ВЕЛОСИПЕДЧИЛАР ТЕРМА КОМАНДАДА

Тошкентлик велосипедчилар Ю. Поминов, В. Семенев, С. Медведев, М. Колюшев, А. Черноглазовлар СССР терма командаси составига киритилдилар. Ю. Поминов Симферополда жаҳон чемпионати олдидан ўтказилган саралаш мусобақаларида юксак натижа кўрсатди ва Испанияда бўладиган жаҳон чемпионатида қатнашиш ҳуқуқига эга бўлди. Қолган спортчиларимиз эса иккинчи терма команда составига киритилди.

«Б» КЛАССИДА

РСФСР 5-зонасида қатнашаётган командалар навбатдаги матчларни ўтказдилар. Чирчиқнинг «Химик» командаси ўз майдонида Магнитагорскнинг «Металлург» футболчиларини қабул қилди ва 3:0 ҳисобида ғалаба қозонди. Навоийнинг «Зарафшон» футболчилари Миаснинг «Торпедо» командасини 3:2 ҳисобида мағлубиятга учратдилар. Самарқанд спартакчилари Қўрғоннинг «Труд» командаси билан бўлган матчни 0:0 ҳисобида дуранг қилишди. Тошкент областининг «Свердловчи» командаси эса зона пешқадами Омскнинг «Иртиш» футболчиларидан 0:2 ҳисобида енгилишди.

Омск футболчилари 24 уйиндан кейин 37 очко билан пешқадамлик қилмоқдалар. Уфанинг «Строитель» командаси 25 матчдан кейин 35 очкога, Фарғонанинг «Нефтяник» командаси 23 матчдан кейин 34 очкога эга.

ДАСТЛАБКИ ЮТУҚЛАР

Чирчиқдаги электро химия комбинатида ҳаваскорлар спорт-техника клуби иш бошлаганига бир ярим йил бўлди, холос. Аммо, спорт клуби аъзолари мусобақаларда ва техникани эгаллашда кўпгина ютуқларни қўлга киритдилар.

Яхши ўқув-тренировка базасига ва жиҳозларга эга бўлган клубда автомобиль, мотоцикл, мерганлик, сув ости ғаввослари секциялари, радио-телевидение синфи ишлаб турипти.

Автомобиль секцияси ҳозиргача 112 учинчи класс шоферлари тайёрлади. Ҳозирда улар шаҳар корхоналарида ва қурилиш объектларида ишламоқдалар. Мотосекцияда 25 та спорт машинаси, бешта йўл мотоцикли, бешта мотобол ўйнайдиган мотоцикл бор. 60 киши мотоцикл, 75 киши радио-телевидение тўгарагида шуғулланяпти. Улар спортнинг техник турлари сирларини эгаллаш билан машғуллар. Комбинат ҳузуридаги бошланғич ДОСААФ ташкилоти область ва республика масштабидаги мусобақаларда сув ости ғаввослари, автомобиль ва мотоциклчилар командасини қатнашишига имкон яратиб бердилар. А. Чернов, М. Кочубей, И. Мирлян, В. Пермяков, М. Сараев, Л. Гуревалардан иборат сув ости ғаввослари биринчиликда ғолиб чиқдилар, область кубогини қўлга киритдилар. Комбинат спортчилари республика мусобақасида Тошкент область спорт шарафини ҳимоя қилди. Бу ерда ҳам улар ғолиб чиқишиб, барча мукофотларни қўлга киритишди. А. Чернов эса сув ости спорти бўйича республиканинг абсолют чемпиони бўлди ва ҳаваскорлик киноаппарати билан мукофотланди.

Клубга область ва республика спорт ташкилотлари ҳамда ДОСААФ комитетлари яқиндан ёрдам бериб турипти.

В. ПОПОВ.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

ОЗОДАЛИК ВА САЛОМАТЛИК ОЙЛИГИ

Жонкуяр шифокорлар

Катта тош йўлнинг икки қанотида саф тортиб турган манзарали дарахтлар кўчага тангадек офтоб туширмай, шамолда енгил тебранарди. Кўчанинг ўнг томонидаги катта дарвозадан ичкарига кирар эканмиз, яшил дарахтлар орқасидан мўралаб турган баланд шифохона биноси кўзга ташланди. Ҳовлидаги хилма-хил анвойи гуллар атрофга муаттар ҳид таратиб турибди. Соя-салқин дарахтлар тагидаги скамейкаларда эса, беморлар енгил нафас олиб, суҳбат қуриб ўтиришибди. Ҳа, бундай хушманзара ҳар қандай ғуборни тарқатиб, киши табиатини равшан қилади.

Биз шифохонанинг бош врачи Турғун Турсуновни қалин дарахтлар орасида қўлида кетмон кўтарган ҳолда учратдик. Ундан нарироқда эса, шифохонанинг бир неча ходими ер текислаб, ариқ тозалашарди.

— Ҳар ҳафтада бир марта санитария куни ўтказмасак, туролмайдиган бўлиб қолганмиз, — деди ўртоқ Турсунов биз билан саломлашаркан ҳазиломуз, — мана бу ходимларимиз ўз хоҳишлари билан ишдан кейин қолиб ҳашар қилишяпти. Ахир, танинг соғ, билагингда кучинг бўлгандан кейин жисмоний меҳнат қилганга нима етсин. Бу шифохонамизда даволанаётган беморларга ҳам, ўзимизга ҳам фойдалида.

Ҳа, жонкуяр шифокорларнинг қўли билан фақат беморлар шифо топаётгани йўқ, балки касалхона территорияси ҳам бутун бир боғу-бўстонга айланди. Врачлардан И. Ғойибназаров, М. Муҳиддинова, фельдшерлардан Т. Маҳкамов, санитарка Т. Агафанова, Р. Чулпакова каби ўртоқларнинг қўли билан шифохона территориясидаги катта тепалик текисланиб гулзорга айлантирилди.

Калинин район Юнусобод шифохонасининг аҳил ходимлари «Озодалик ва саломатлик ойлиги»ни ҳар томонлама уюшқоқлик билан ўтказиш мақсадида унинг аҳамиятини халққа кенг тушунтириб, бу олийжаноб ишга жамоатчиликни кенг жалб қилиб келмоқда. Ҳозир уларга 48 дан ортиқ жамоатчи актив ёрдам беряпти. Карл Маркс колхозининг Фрунзе участкасидаги бригада бошлиғи З. Комилов, «Ўзбекистон 40 йиллиги» колхозидаги 26-мактаб секретари Н. Зайниддинова, коммунист пенсионер Мирзакарим ота Мирхожиев каби активлар уйма-уй юриб аҳоли ўртасида суҳбатлар ўтказишмоқда.

Бундан ташқари ҳар куни колхоз радиоузели орқали врач ўртоқ Юсупов «Озодалик — саломатлик гарови», «Юқумлик ичак касалликларидан сақланиш тадбирлари» деган темаларда лекциялар ўқиб туради. Бу суҳбатлар колхозчилар ўртасида катта қизиқиш туғдирмоқда. Колхознинг Ватутин участкасидаги медицина пунктининг мудири Б. Усмонов, Фрунзе участкасидаги пункт мудири Ғ. Иноятов ўртоқлардан иборат 15 киши участкаларга бириктиб қўйилган. Улар уйма-уй юриб колхозчиларга «Озодалик ва саломатлик ойлиги»нинг аҳамияти ва ҳар хил касалликларнинг олдини олиш тўғрисида тушунтириш ишларини олиб боришмоқда.

— Биз, — деди шифохона бош врачи ўртоқ Турсунов, — ҳозир санитария маорифи ишининг янги формаси «Савол-жавоб» кечаси ўтказишни планлаштириб қўйдик. Бундай кечалар шифохонанинг ҳамма врачлари иштирокида ўтказилади. Бу эса колхозчиларнинг истаган саволларига тўла жавоб олишлари учун имкон беради.

Ж. ХЎЖАЕВ,
область санитария маорифи уйининг бош врачи.

САЛОМАТЛИК ЎЗ ҚЎЛИМИЗДА

Оржоникидзе район медицина ходимлари озодалик ва саломатлик ойлигини ҳамжиҳатлик билан ўтказмоқдалар. Улар республика Компартияси Марказий Комитети ва Министрлар Советининг қарорида белгиланган тадбирларни амалга ошириш учун барча имкониятларини ишга солиб юбордилар.

Мазкур қарор бўйича қатор тадбирлар белгиланди, режалар тузилди. Медицина ходимларидан И. Маҳмудова, И. Амедов, А. Мусаметов ўртоқлар колхоз ва совхозларга бириктиб қўйилди. Ҳозир улар дала меҳнаткашлари ўртасида медицинага доир темаларда суҳбат ва лекциялар ўтказмоқдалар. Колхоз радиоузелларида ҳам улар тез-тез шундай суҳбат ва лекция ўтказмоқдалар. Шунингдек, врач ва ҳамшираларимиз дала шийпонларида, хонадонларда, мактаб ва болалар муассасалари санитария аҳволини бирма-бир текширишдан ўтказаётирлар, ота-оналарга уйни тоза, озода ва саранжом-саришта тутиш, уйда ҳам, кўчада ҳам санитария ва гигиена қоидаларига риоя қилиш тўғрисида маслаҳатлар бераётирлар.

Район жамоатчилиги ва айниқса юздан ортиқ жамоатчи санитария активистлари медицина ходимларига ёрдамга келдилар. Улар аҳоли яшайдиган пунктлар ҳамда дала шийпонларида санитария аҳволини янада яхшилаш учун ҳаракат қилмоқдалар. Ҳозир юздан ортиқ машина ариқ ва кўчаларни тозаламоқда. Бу ишга район меҳнаткашлари ялпи киришиб кетди. Ҳар бир кўча, ҳар бир хонадон ва муассаса тоза ва озода бўлсин — уларнинг шиори шу.

Х. ЖУРАЕВ.

ОЛТОВЛОН БИР БЎЛСА...

Ҳар бир маҳалла территориясининг обод ва кўкаламзор бўлиши, кўчаларнинг озода туриши шу маҳаллада яшовчи аҳолининг ҳафсаласига, табиатига боғлиқ. Тўғри, баъзи вақтларда ахлат чиқиндилари ҳафталаб тўпланиб қолгудек бўлса, дарҳол «Райочистка»дан нолиймиз. Лекин «Райочистка» билан боғлиқ бўлмаган ишларни бажариш ҳақида қайғурмаймиз.

Маҳалламизга «Мустаҳкам» номи берилган. Маҳалла комитети ўз иш фаолиятини асосан мустаҳкам жамоатчилик кучига таянган ҳолда ташкил қилмоқда. Шунинг учун ҳам чор тараф кундан-кунга обод бўлиб, кўкаламзорлашиб боряпти.

Маҳаллада олтита секция ташкил этилган. Компрессор заводи металл цехининг ишчиси, КПСС аъзоси ўртоқ Усмонов бошчилик қилаётган ободончилик ва соғлиқни сақлаш секциясининг иши, айниқса мақтовга сазовор. Бу секция аъзолари инсон саломатлигининг ашаддий душмани пашшани йўқотиш мақсадида аҳоли яшайдиган хонадонларни, кўчалардаги ариқ-зовурларни тозалашда катта ташаббус кўрсатмоқда.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон Министрлар Советининг «Озодалик ва саломатлик ойлиги»ни ўтказиш ҳақида чиқарган қарори маҳалла аҳолиси томонидан қизғин кутиб олинди. Куни кеча маҳаллада бўлиб ўтган умумий йиғилишда ана шу қарорни атрофлича муҳокама қилдик ва тегишли тадбирларни белгилаб олдик. Бу ойликни намунали ўтказиш мақсадида шу ерда яшовчи медиклар, педагогларни умумхалқ ишига жалб этдик. Жамоатчиликнинг ёрдами билан маҳалладаги ҳар бир хонадон бирма-бир кўрикдан ўтказилди. Кўча-ҳовлилар район тозалаш бўлимининг яқиндан берган ёрдами туфайли ҳозир ахлат ва чиқиндилардан бутунлай покланди.

Маҳаллада санитария пости ва соғлиқни сақлаш хоналари ташкил этилган. Бу постларга бириктилган врачларимиз, илмий ходимларимиз аҳоли ўртасида ифлосликнинг кўнгилсиз оқибатлари ҳақида лекция ва суҳбатлар уюштириб турипти. Бундан ташқари маҳалладаги чойхонада деярли ҳар куни озодалик ҳақида суҳбатлар ўтказиб турилади. Айниқса, бундай хайрли ишда жамоатчиликка бош-қош бўлаётган 67 ёшли Мираҳмад ота Мирҳамидов, пенсионер Туроб Ортиқов, илмий ходим Ғаффор Аҳмедов, ўқитувчи Ҳайдарали Зокиров, врач Зайниддин Ғуломов, ўқитувчи лектор Носир Ғуломов каби ўртоқлар маҳалламиз чиройига чирой қўшиш, кўчаларимизни озода бўлиши учун қайғуриб эл ҳурматини қозонишмоқда.

Ҳа, маҳалламизнинг чиройи ҳам, ҳусни ҳам ўз қўлимизда. Биз бир ёқадан бош чиқарсак ҳовли-жойларимиз, кўчаларимиз доимо озода ва соя-салқин бўлади.

Х. ЗАРИПОВ.
Октябрь район «Мустаҳкам» маҳалла комитетининг раиси.

УЯТ ЭМАСМИ?

Мана бу суратга бир назар ташланг. Ачинарли-а! Бу жой қаер экан деб ахтариб юрманг. Адресини айтиб қўяқолайлик: Киров районидаги Вакцина ва сиворотка илмий-текшириш институти жойлашган бинонинг ёнгинаси. Бу ерда ахлатлар, чиқиндилар уйилиб ётипти. Наҳотки институт раҳбарлари республикамиз шаҳарларида тозалик ва саломатлик ойлиги давом этаётганидан хабарсиз бўлишса?!

Институт ходимлари касалликларга қарши янги-янги дорилар ўйлаб топиш устида илмий ишлар олиб боришяпти. Лекин мана шу чиқиндилар, ахлатлар турли касалликларни тарқатиши мумкин-ку! Наҳотки институт хўжалиги раҳбарларига шуни тушунтириш зарур бўлса!

Шчорс кўчасидаги бир қатор хонадонлар ҳам ахлатларни тўғри келган жойга ташлаб кетадилар. Шу кўчадаги 13, 15, 17, 19-ҳовли эгалари ахлатларни институт теварак-атрофига тўкишади. Бу ерда ахлат яшиклари йўқ. Санитария-гигиена қоидаларига мутлақо риоя қилинмайди. Бу ҳолга тезда хотима бериш керак. Шаҳримиз ҳуснига доғ тушмасин.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

28 АВГУСТДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 17.00 — **Ҳайр, боғча-жон-боғча** (кичкинтойлар учун). 17.25 — **Телевизион янгиликлар.**

Рус тилида: 17.40 — **Бир балет ҳақида** (ҳужжатли фильм). 18.00 — **Телевизион янгиликлар,** 18.15 — **Реклама ва эълонлар,** 18.25 — **Куйлардан куйларга,** 18.50 — **Фан ва техника** киножурнали ва **Уч баҳо** номли кинокомедия. 20.20 — **Рене Леба куйлайди.**

20.30 — **Эртага экранда.**

Ўзбек тилида: 20.35 — М. Горький. **Инсон** («Ёшлик» студияси). 21.15 — **Душанба телестудияси эшиттиришлари,** 22.00 — **Олтин водий** программаси.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — **Фрунзе телестудияси эшиттиришлари.**

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 28/VIII да **Ёшликда берган кўнгил,** 29/VIII да **Катта концерт,** Ҳамза номли театрнинг ёзги биносида — 29/VIII да **Тошболта ошиқ.**

ПУШКИН НОМЛИ ПАРКДА — 28/VIII кеч соат 8 яримда **Катта аския кечаси.** Касса кундуз соат 2 дан очилади.

29, 30, 31/VIII кеч соат 8 яримда **Ўзбек давлат филармонияси ва эстрада артистларининг** Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Фахриддин Умаров** иштирокида **катта концерти.** Касса кундуз соат 1 дан очилади.

КИРОВ НОМЛИ ПАРКДА — 29/VIII кеч соат 9 да **Ўзбек давлат филармонияси ва эстрада артистларининг концерти.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Бир марта картошка, икки марта картошка — НАВОИЙ номли, «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун)

«Ы» операцияси ва Шурикнинг бошқа саргузаштлари — «ЎЗБЕКИСТОН», «ИСКРА» (кундуз ва кечқурун), САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 5 ярим, кеч 7 ярим ва 9 яримда), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Ракеталар отилмасин — «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (жуфт соатларда), САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 1 ва 3 да).

Цирк майдонига йўл — (кеч соат 7.20 минутда), **Симлардаги севги** (эрталаб 10-10 минутда) — НАВОИЙ номли.

Жаноб 420 — «МОСКВА» (кундуз соат 4 да).

Мультфильмлар тўплами — САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 10 ва 11 яримда).

Валера — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10 ва кундуз 2 да).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 8 яримда бошланади)

«Ы» операцияси ва Шурикнинг бошқа саргузаштлари — «ФЕСТИВАЛЬ», КАФАНОВ номли, «УДАРНИК».

Макс Линдер компанияси — «ВАТАН», «1 МАЙ».

Бир марта картошка, икки марта картошка — ТЕЛЬМАН номли, НАВОИЙ номли.

Жаноб 420 (2 серияда) — ПУШКИН номли.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
28, 29 августда

Ўзбекистон ССР ва Туркманистон ССР халқ артисти **Комилжон Отаниёзов** раҳбарлиги ва иштирокида **ХОРАЗМ АНСАМБЛИНИНГ**

концертлари

Солистлардан **Олмахон Ҳайитова, Гулчеҳра Исмоилова, Жуманиёз Собиров, Шариф Султонов, Отабой Ҳасанов, Раъно Жуманиёзова, Отаназар Абдалниёзов, Ражаб Исмоилов** ва бошқалар қатнашади.

Концерт кеч соат 8 яримда бошланади. Билетлар сотилмоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р. 02300. Индекс 64969. Нашр. № 1835.